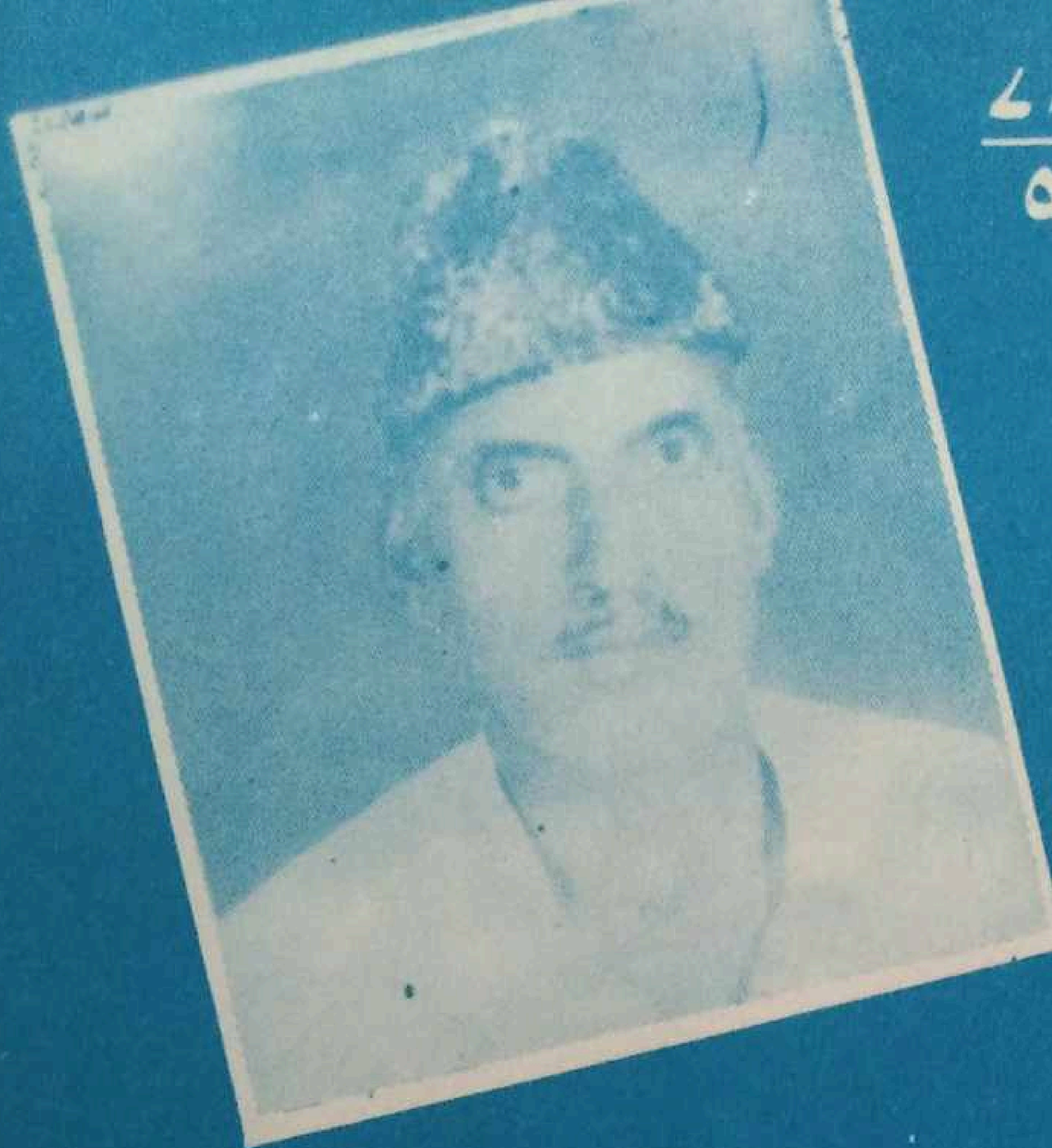
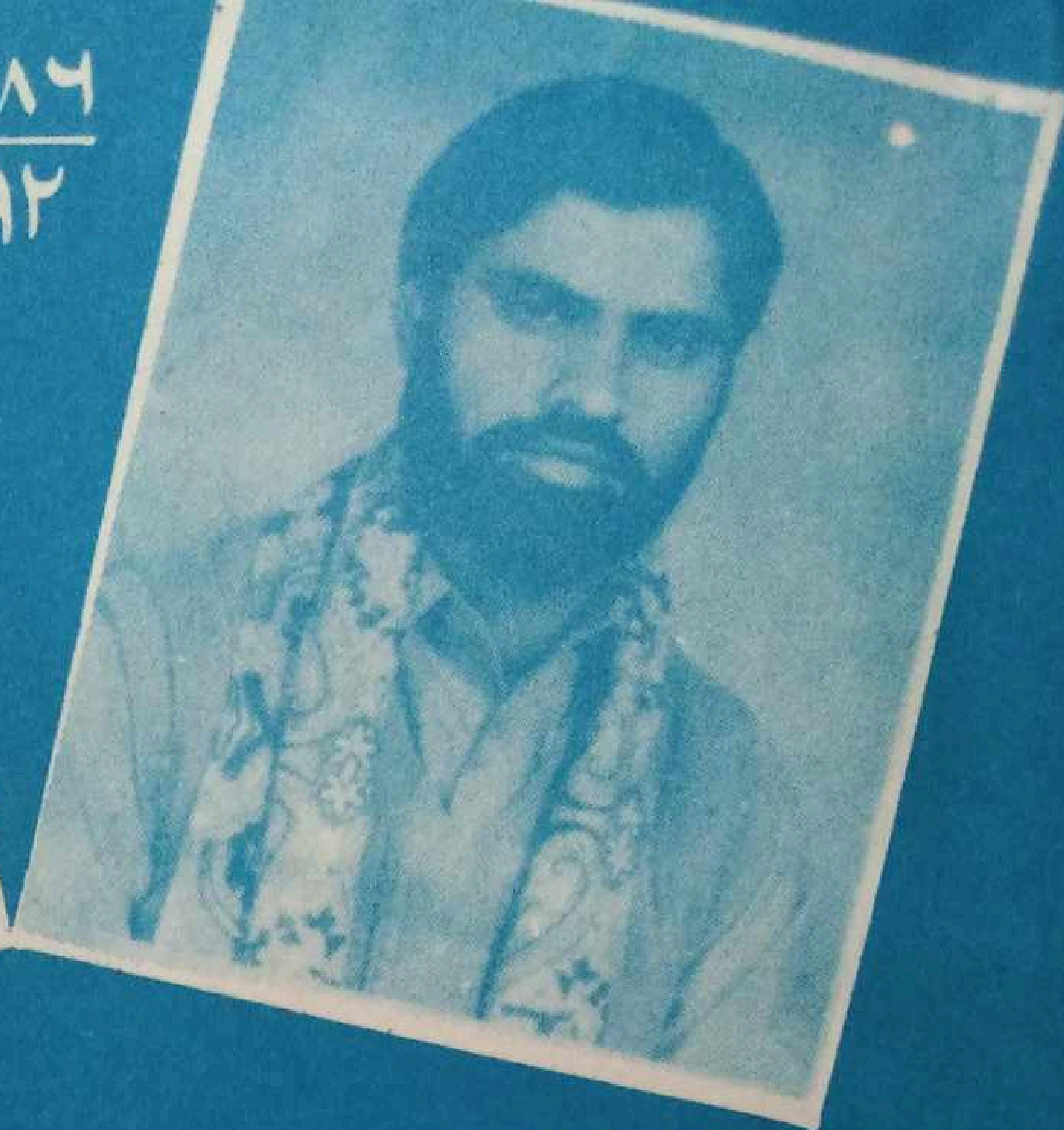

۷۸۶
۹۲

کلامِ خالق یارؔ (وڑنگ واتی)

نمبر ۳

صِفت ربّ رسُول دی لکھیا کر، ایہ دُنیا اے کوڑ فناہ ساری
جو کُجھ ہونا سی او کُجھ ہو گیا، ستے ٹور جائے عمر بقاہ ساری
سچّے دل تھیں معافیاں منگ جا کے، ہو جائیدی معاف خطا ساری
خالق یارؔ میاں گنہگار اسیں، صرف پاک اے ذات خدا ساری

... کلاں، ضلع گجرات

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

گلاں دی گنتھلی

جھوک حسینی رحہ

میری توجہ نیک آرزو

با خالق آیار

خالق یار

کتابت

بھاگووال کلاں

پیش لفظ

راقم الحروف ازیں سخنان دلنواز بندہ را بہ تحسین راغب کردہ است۔ حقیقت ایں است کہ راقم عزیزم خالق یار بہر موضوع کہ قلم رانده است۔ بہ نقطۂ کمال رسائی حاصل کردہ است۔ امن بدیں وصف کلام او را پسندید کہ او بر ہر موضوعِ سخن بحث کردہ است۔ کہ برائے سامعین نصیحت و ہدایت و آموزشس است۔

علاوہ ازیں برائے راہنمائی سامعین ایں قرن دُرِ بہائے کلام خود پیش کردہ است کہ ضیائے الشاں ہموارہ راہنمائی خواہد فی کرد۔

جناب چوہدری نذر حسین صاحب

سیکنڈ ہیڈ ماسٹر گورنمنٹ ہائی سکول لکھن وال (گجرات)

تبصرہ

میری اور خالق یار کی مجلس اکثر و بیشتر سکول میں تدریسی فرائض کے سلسلہ میں ہوتی رہی ہے۔ ان کے کلام کو سننے اور پرکھنے کا موقع ملتا رہا ہے۔ موصوف ذاتی طور پر شریف النفس اور متقی مسلمان ہیں۔ ان کے دل میں عشقِ رسولؐ کوٹ کوٹ کر بھرا ہوا ہے۔ یہی عشق موصوف کی شاعری میں بھی چھلکتا ہے۔

زیرِ نظر کتابوں میں شاعر نے اپنے دل کی آواز کو شعروں کی لڑیوں میں پرو دیا ہے۔ عشقِ حقیقی کو شعروں میں بڑے دلکش انداز میں بیان کیا ہے۔ شعری ترتیب، وزن اور قافیے ردیف کا خاص خیال رکھا ہے۔ مثلاً ملاحظہ فرمایئے۔۔

قسمت والڑے ٹر گئے وطنانوں، اسیں رہ گئے دھکیاں توڑیاں لئی
چلو قسمتاں چلو نصیب ساڈے، اسیں وقف آں ہجر وچھوڑیاں لئی
پئے دیاں دے نوکری راہ للّٰہ، صدقے آپ دے پیراں دے جوڑیاں لئی
خالق یار نوں موقع لبھ گیا، رج رج رباعیاں تے دوہڑیاں لئی

امید ہے کہ شائقین حضرات ان کی کتب کا مطالعہ کر کے زندگی کی حقیقتوں سے آشنا ہوں گے۔

جناب حاجی محمد یوسف صاحب

(بی۔ ایس سی۔ بی۔ ایڈ)

ایک نظر

برادرم خالق یار کو خداوند قدوس نے بہت سی خوبیوں سے نوازا ہے۔ موصوف کا شمار ذہین محنتی اساتذہ میں ہوتا ہے۔ حسن صورت و سیرت کا مجموعہ ہیں۔ بمشکل سال میں ایک چھٹی کی کبھی نوبت آتی ہے۔ سکول ٹائم سے پہلے آنا اور وقت ختم ہو جانے کے بعد جانا موصوف کا ہمیشہ کا معمول ہے۔

اج کے دور میں جہاں طلباء اساتذہ کا احترام کرنے سے کتراتے ہیں وہاں موصوف کا اسکول کے اندر ان کا احترام کرتے ہیں اور اس سے بڑھ کر سکول سے باہر محبت اور ادب کی نگاہوں سے دیکھتے ہیں۔ موصوف غریب طلبہ کے گھر جا کر بھی رضائے الٰہی کے حصول کی خاطر پڑھانے کو باعثِ فخر سمجھتے ہیں۔ اپنے گھر میں پڑھانے کی خاطر طعام و قیام کی مفت کی سہولت بہم پہنچا کر دلی سکون محسوس کرتے ہیں۔

تدریس کا انداز انتہائی دلکش اور سلیس ہے۔ طلبہ کو نفسِ مضمون سمجھنے میں کوئی مشکل پیش نہیں آتی۔ بزرگانِ دین اور علمائے دینِ متین کی مجالس میں حاضری کو انہوں نے اپنی زندگی کا معمول بنا رکھا ہے۔

آپ ایک استاد ہونے کے ساتھ ساتھ شعر گوئی میں بھی کمال درجے کی رغبت رکھتے ہیں۔ اس وجہ سے آپ نے شعر گوئی میں ایک اہم مقام بنا لیا ہے۔

راقم نے متعدد مجالس میں موصوف کے مختلف موضوعات پر اشعار سنے ہیں۔ جس سے یہ اندازہ لگانا مشکل نہیں۔ کہ آپ کو ٹھیٹھ پنجابی زبان پر کس قدر عبور حاصل ہے۔

تدریس اور ضروری مشاغل سے فرصت کے چند لمحات نکال کر موصوف نے توحید باری نعتِ حبیبِ پاک، دنیا کی بے ثباتی۔ سچی اور جھوٹی صحبتوں کی پرکھ، نصیحت آموز اشعار، زمانے کی عکاسی اور بزرگانِ دین کے کارناموں پر بہترین انداز سے طبع آزمائی کی ہے۔

امید ہے کہ موصوف آئندہ بھی میدانِ سخن میں اس سے بڑھ کر قلم چلانے کی کوشش کریں گے۔ ع خدا کرے زورِ قلم اور زیادہ

جناب حافظ محمد یوسف صاحب

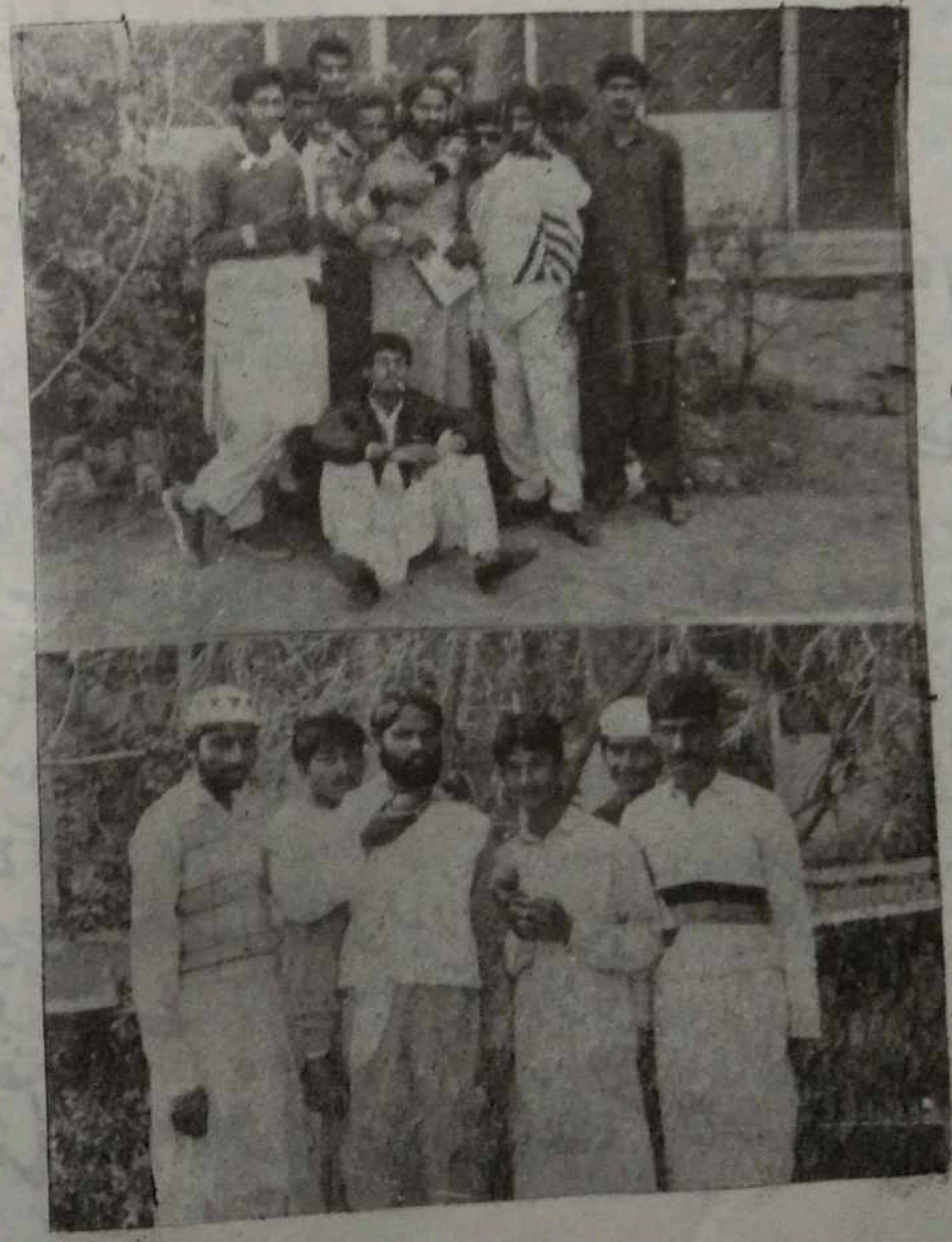
(خادم درس العربیہ)

ناشرین

ہم نے قریب سے قریب ہو کر دیکھا ہے کہ محترم جناب خالق یار صاحب ایک شفیق اور مہربان استاد ہیں۔ اچھے بھائی، پاکیزہ دوست، نیک، ہمدرد اور مخلص انسان ہیں۔ بہترین روحانی باپ ہیں۔ ظاہر ہے کہ ایسے اوصاف کی مالک شخصیت کا کلام بھی بے نظیر اور بے مثال ہی ہو سکتا ہے۔ اللہ تعالیٰ انہیں سلامت تا قیامت رکھے۔ آمین۔

عظمت فاروق وارث، قمر **غلام عباس** راشد، **اظہر اقبال** اظہر، محمد منشاء شاہ صاحب

محمد ارشد، محمد یعقوب
شہزاد منور شہزاد،
سعید اقبال، آسی
غلام سجاد جعفر
مظہر حسین گگھمن،
شہباز احمد، آل
عادل فاروق عادل
شہزاد انجم شہزاد،
طاہر منظور طاہر
ارشاد احمد ارشاد
و طلباء سیشن ۱۹۸۵
تا حال....

(۱) چھیویں گلاں دی گٹھلی کتاب

حمدِ باری تعالیٰ

پہلاں سب وڈیاں ربدیاں، جیہڑا خالق کون و مکان اے جی
کر دیوندا پل وچ حل مشکل، سبھی سخیاں دا سلطان اے جی
اوچاہے تے امیر فقیر ہوندے، ہر اک اوہدا قدر دان اے جی
ٹٹے دلاں دا خاص طبیب اعظم، ٹٹے دلاں دا خاص ارمان اے جی،
نئیں بھاوندے اوس نوں ناز نخرے، توڑ سٹ دا ناز و گمان اے جی
شہنشاہ فنا بقا والے، بے بہا اوہدی اُچی شان اے جی
حاضر جن تارے کوئی نہ دم مارے، بڑا سخت اوہدا فرمان اے جی
ڈالی ڈالی پئی کردی ورد اوہدا، پتا پتا اوہدا مدح خوان اے جی،
جن پری انسان حیوان عاجز، دتی سب نوں اوہنے زبان اے جی
نوری ناری پئے تسبیح نہاوندے نیں، ہر شے اتے حکمران اے جی
وحدہٗ لاشریک سدھاوندا اے، ایس گل دا آپ بیان اے جی
اونوں وچ میدان نئیں ہار آوندی جدی کردا آپ کمان اے جی
اسیں کی خاکی کریئے چالاکی، باقی رہناں بس رب رحمان اے جی
اسیں پئے چھپائیے تے چھپ دے نئیں، اوجان دا راز نہان اے جی
بے مرادوی بامراد ہو گئے، کیتا جنہاں تے اوس احسان اے جی
خالق یار ورگے گنہگاراں دا، نگہبان اے جی نگہبان اے جی

دربارِ عالیہ بھاگو وال

سائیں مست معصوم شاہ کی دساں، نوشو ولی وی بے مثال ڈٹھا
اکھیں آپ مسکین نیں ویکھیا نئیں، قسمت والیاں پیا جمال ڈٹھا
سائیں مست رہوے مست ہر ویلے، مست مست ہر گھڑی ہر حال ڈٹھا
ستاں کوٹھیاں وچوں ترور ٹھدرتے، آپ رب نیں باہر نکال ڈٹھا
جا جا کے گاہ لگاہ ڈٹھا، عرس ہوندا اے ہر سال ڈٹھا
چوداں ماگھ دی جدوں تاریخ آوے، آوے فضل شاہ نال قوال ڈٹھا
پیاں ہون قوالیاں اللہ اللہ، ہر اک پیا پائے دھمال ڈٹھا
گل ایسے طراں معصوم شاہ دی اے، سائیں سخی دے کار دے نال ڈٹھا
جمعرات نوں بال دے لوک دیوے، دیکھو کئی واری میں وی بال ڈٹھا
اردگرد معصوم شاہ بال ٹھیڈن، چھاڑ چار دا صاحب اقبال ڈٹھا
منن منتاں کئی مراد پاون، سوالی کردا کوئی سوال ڈٹھا
اودھر صدیق فقیر دے نال ای جی، نوشو ولی دا دی اپوا حال ڈٹھا
دکھن بابے سوہنے ہوراں لائے ڈیرے، پنڈوں سائیں شیداں اے رشمال ڈٹھا
پورے پنڈ دی گھٹ نئیں کوئی خالی، پھر پھر کے تے بھاگو وال ڈٹھا
لا جاں والڑے نیں لبھال سارے، ہر دھدھ تکیں دھدھ لبھال ڈٹھا
سنتے لوک تے ایہ پتے جھاگ دے نے، خالق یار دا عجب خیال ڈٹھا

شب خواب

سُتا پیا ساں کسے نیں آکھیا جی، اٹھ سنبھل اوکڑی میں نہند آیا
اج نئیں پئی کنڈولان ہوندی، کئی مار آیا تے کٹی مہند آیا
تیرے نال اے بس پیار مینوں، تائیں لین تیری اج جند آیا

میری وسندیاں ہوش بے ٹرک ہو گئی، بحر الکاہل آیا بحر الہند آیا
رنگ رنگ دی دنیا لنگدی رہی، زاہد متقی وچہ کوئی رند آیا
خالق یار داہے اعتبار الوا، اکو یار دا یار پسند آیا

اٹل حقیقت

گھڑی وچ چھواریاں نئیں ہوندی، سارے جان دے نے کھو ناڑے اے جی
پوہ ماگھ ٹھنڈا بھگن سبھ جھنڈا، بے بہا ڈاہڈا جیٹھ ہاڑ اے جی
شیر وھار نئیں کوئی دلیر ہوندا، رہندا ڈردا گیدڑ بگھیاڑ اے جی
بہار پھلاں نوں ہوندی گلزار اندر، جھریٹ کنڈیاں دا وچہ جھاڑ اے جی
مینوں نئیں تیری تینوں نئیں میری، لگی ہوراں نوں ہوراں دی تاڑ اے جی
راکھی کرنہ تہیر چھپا کھیاں دی، متے بچ جائے اگوں بھگاڑ اے جی
کہی کسے نے ساڈے نال کھور کرنی، کدوں کسے نال ساڈی وگاڑ اے جی
کدوں اساں دیاں اکھاں پیلیاں نیں، کدوں ساڈا کوئی ڈنگا ماہاڑ اے جی
جہیڑے بس بس ملدے پاچھی، الفت اوناں دی چند دیہاڑ اے جی
جے میں غلط کہواں تے جبنی گل میرا، مار ودھب ہو جائے پچھاڑ اے جی
پاویں میں ہوواں پاویں توں ہوویں، چغل خور بندہ انی واڑ اے جی
خالق یار ہوراں کئی گاہ گاہے، کیہڑا ڈنگ پیا تے پہاڑ اے جی

یاد یاراں دربار گاہ خدا

میرے بے پرواہ خداوندا، میرے سجناں دی خیریں عید ہووے
کٹھے بہن تے لین وچہ ناں میرا، تیرا چمکدا اتے خورشید ہووے
پھل کلیاں پھل نہ جان گلیاں، حق سچ دید پئی خریدی ہووے
نماز پڑھن نوافل نہ رہن غافل، والیس مینوں وی کوئی تاکید ہووے

ہوواں شاد تے رکھاں اعتماد کامل، جلدی میں ول امر شدید ہووے
دین چن نوری نہ رہے دوری، پوری دلیدی ایوا امید ہووے
مخفی راز دسن میں وی باز آواں، میرے اتے وی کوئی تنقید ہووے
پتہ لگ جائے مینوں وی کیتیاں، دسن گل جے کوئی شنید ہووے
غمی وہمی کریں نہ بے حیمی، تیرا کرم وی مولا مزید ہووے
زیراں زبراں شداں تے صاف مداں، بھجی خط دی خاص تمہید ہووے
نین لگے نیں تے لگے رہن پکے، وچ ضامن قرآن مجید ہووے
لا الٰہ دا ورد رہے جاری، یاد دم دم کلمہ توحید ہووے
دلیاں والڑے وس دے رہن ہمیشہ، ویلک سانوں وی لبھے تے دید ہووے
ہووے کام تمام فیر دشمناں دا، لڑدا جنگاں وچہ خالد ولید ہووے
نوری دین مبارکاں یا علی، تھلے خنجر دے حسین شہید ہووے
تیری جاپی امتحان دی کامیابی، داتا داتا فرید فرید ہووے
توں ای پیر ہوویں دستگیر ہوویں، یک جان مرید مرید ہووے
خالق یار بس دید حبیب کافی، مہر جنت دی کول رسید ہووے

شانِ حضرت ابوبکر صدیق رضؓ

ہوندی اچھائی تے کردا برائی کیہڑا، کنج عشق دا گرم بازار ہوندا
ایتھے خزاں دا لبھناں ناں نئیں سی، نہ ای جگ تے موسم بہار ہوندا
نہ علی عثمان نہ عمر ہوندے، مددگار جے نہ یارِ غار ہوندا
ڈھول ایمان دا دشمن شیطان اے جی، جیتھے گل ہووے اوتھے خار ہوندا
تازہ کفر دی اج دکان ہوندی، جیکر نہ عربی سوار ہوندا
حضرت عشق دے سبھے کارنامے، تھلے وار کیوں حسین سرکار ہوندا
بناں مرشداں راہ نئیں ہتھ آوندے، بناں شوق دے نئیں شکار ہوندا

حبدار جو حضور دے نور والے، ہمیشہ اوسدے گلے وچہ ہار ہوندا
بغل والیاں دا رہندا ادھ اندر، عشق والیاں دا بیڑا پار ہوندا
ہوناں لگھ نئیں سی خالق یار ایتھے، جے نہ یار دے یار دا یار ہوندا

عشق رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

اپنے منے دی اج وی سب دنیا، کرن والے دی لاشریک پہیندا
عمرؓ مارنے واتے گیا گھروں، اگوں بن کے رہیا رفیق پہیندا
عشق یار دا یار و بہالیندا، ساری عمر کیوں رہیا صدیق پہیندا
بی بی بلالؓ کمال کیتی، جہنی کسینوں کوئی توفیق پہیندا
حسینؓ کربل لائی بے خوف چلی، اج نئیں کوئی سچی حقیق پہیندا
مندراں پاپیاں ٹلے دوہائیاں جی، منگ منگ تے رانجھا بھیک پہیندا
سستی ہوں دے مگر فدا ہوئی، ظاہر باطن مجنوں ٹھیک پہیندا
نیڑے آیا انگریز چنگیز کوئی، ٹیپو رہیا سی جیہڑا تیک پہیندا
اکدو نہ اگے کھلو سکے، جدوں رل کے سارا ٹریک پہیندا
اودا ردے دا ادھ وشکار بیڑا، جیہڑا ہو کے نئیں نزدیک پہیندا
سٹ پیار دی سینے دے وچہ کھاوے، جیہڑا لا کے تے یار دھیک پہیندا
عشق نئیں کھراس مخول بازی، جیہڑا اگر جائے ادھ وچہ لیک پہیندا
متے سمجھو کچھ کھڑال اینوں، روؤں ویلنا ای اے چیک چیک پہیندا
الیس پہین دیاں چالاں کئی یارو، کوئی گنڈیاں وچہ دھریک پہیندا
موٹی چال نال کرے کو تھاں ڈکرے، مہین چال نال کوئی باریک پہیندا
خالق یار اے اوہدی وعدیک ملنوں، جیہڑا یار نوں نت اڈیک پہیندا

شانِ حیدری رضؓ

حضرت علیؓ دیاں شاناں اچیاں نیں ، مولا علیؓ نوں شیر بنا دتا
رعب دبدبہ اتے کافراں دے ، علیؓ کفر دا جھنڈا گرا دتا
اک دن آئے علیؓ باہر شہر وں ، عجب معجزہ رب وکھا دتا
کی ویکھیا ڈانگری ہوئے کٹھے ، اک ڈانگری اوناں لٹا دتا
علیؓ پچھیا بچو کی معاملہ اے ، اوناں آپؓ نوں صاف بتا دتا
آقا پڑھو جنازہ ایہ مر گیا ، شاہ علیؓ جنازہ پڑھا دتا
حضرت شاہ علیؓ اکھاں ڈالڑے سن ، قصہ اوسدا سارا مکا دتا
فیر منگی دعا تے روان ہوئے ، چارا ڈانگریاں دی سارا لا دتا
اواوناں کولوں ہُسکا ہلیا نہ ، اوناں علیؓ نوں فیر سدا دتا
مارے علی دے کدے اٹھ سکدے نئیں ، خالق یار مرڑ علی فرما دتا

نام شاعراں زندہ است

خودی کراں ایہ میری وڈیائی وی نئیں ، جو کجھ دتا اللہ دِت مینوں
حد اپنی تھیں باہر نئیں ہوناں ، نت میرا سمجھاوندا اے چت مینوں
سوہنا ویکھ کے تے لگ جاں پچھے ، رلوں ہو جاندا اے فیر جت مینوں
گرم قافیے ایاں ردیف کیتا ، ہے ہر دم لڑدی اے پت مینوں
مطلع بنھ کے ہتھ کھلو جاندا ، مقطع اڈیکدا رہندا اے نت مینوں
پھر ایدھر ٹپوشیاں ماردی اے ، بحر لنگ جاندی کر کے شِت مینوں
وائی رباعی میرے اگے اڑدی نئیں ، قطعہ آکھدا کرے ہٹ مینوں
مصرعہ بنیاں ہم نشیں میرا ، بول آکھے نہ کراں وِنت مینوں
کوئی کم آکھدا اے واقعہ لکھ میرا ، کوئی اودھروں کل دا اے چٹ مینوں

واہ واہ میرے اگے پنی کھیڈدے اے جی ، ہر کوئی ویکھ دا اے بٹ بٹ مینوں
میرا چار چوفیرا گھیریا نیں ، سوہنی سنجھ کے سوہنے وی اِٹ مینوں
خالق یار آکھے مٹ جاونا اے میں ، ایہ تے آکھدے نے اَن مٹ مینوں

تاہنگ سجناں دی

ہائے ہائے جانی کر مہربانی ، اک وار تے آ جا بسم اللہ
جرم ہوندیاں چڑھ گئے بھرم اتے ، سوہنیاں کرم کما جا بسم اللہ
کجھ دکھ اندر نظری سکھ آوے ، سوہنا مکھ دکھا جا بسم اللہ
روبرو ہو گلاں دو چار کریئے ، کجھ سن سنا جا بسم اللہ
تیرے ویکھنے دی ڈاہڈی سِک مینوں ، ستے بھاگ جگا جا بسم اللہ
نام رب دے کام تمام ہووے ، شیریں جام پلا جا بسم اللہ
ابلیس ظالمی جگ تھیں الگ ہو کے ، لگی اگ بجھا جا بسم اللہ
میں تیری تے ہو گیا توں میرا ، اپنی آپ بنا جا بسم اللہ
میں تینوں بلاں تے توں مینوں ، گل گل وچ پا جا بسم اللہ
میں توں تے توں میں ہو واں ، ذات ذات وٹا جا بسم اللہ
توں بنیں مہینوال تے میں سوہنی ، من وچ سما جا بسم اللہ
میرے تیرے وچ فرق نہ کوئی دِسے ، نین نین ملا جا بسم اللہ
مٹ جان قصور قصوریاں دے ، ایسا مینہ برسا جا بسم اللہ
تیری منے خدا پیار یا دے ، خطا معاف کرا جا بسم اللہ
تے راہ وچ اکلا ہو جاں جھلا ، مینوں سنگ رلا جا بسم اللہ
پچھے آوندیاں سن نماز ہوسی ، سجدے سیس جھکا جا بسم اللہ
دل منے نہ حضور تھیں دور ہو واں ، کملی وچ چھپا جا بسم اللہ
خالق یار ہو نیم بخار گیا ، پھونکاں مار کے لا جا بسم اللہ

ماں ڈا چوہرا

رنج ہویا شکاری توں کاہر ساڈے ، کھتوں چوچہ وی کانا کرا آئیوں
آکھے لگ کمینیاں لوکاں دے ، کدے کولوں وے مانجا بیتہا آئیوں
تینوں کسے نے آکھیا ویکھیا نہ ، اپنے آپ تے لت پھرا آئیوں
تیرے اگے نہ کوئی وی دھون چکے ، تے جہیڑی ہنی سائی او وی لوا آئیوں
کدے آندا سیں چلیئے او سس محانے ، الوی شاہ نال چوچہ لڑا آئیوں
ملینوں تیرے تے نئیں سی امید اینی ، جہیڑی موڑ کھا گل بنا آئیوں
تیرے جاچے وی بازی ہرائی لگے ، کاہنوں ستے ہوئے پنچھ جگا آئیوں
او تے اگے سی حنیف حریف تیرا ، اکھیں ویکھ تے موہرا کھا آئیوں
کچھے لا کے تے ٹر پیندا سیں ، کچھاں پرت جا جہیڑے وی راہ آئیوں
ٹٹ پینیاں تھیلی دا نئیں رہیا ، ساڈے وانگے توں کھتوں بلا آئیوں
میں تے پالیا ٹنڈ وچہ دے گوڈے ، میرے پالنے دا ایل پا آئیوں
رہ گیا نئیں الیس دے گلھ پلے ، ویکھ انتاں کھنگ مکا آئیوں
تینوں چاہی دہ ڈنڈے نال مہین کرنا ، بے زبان دی بنیست مروا آئیوں
پتہ نئیں سی تینوں وے کال موہنواں ، باجے نکالے مٹی منا آئیوں
تیرے والتے تے بنیاں موج میلا ، ساڈے کموں توں ایہ گوا آئیوں
اتھوں چلک تے پھڑے راہ اپنی ، دغے بازا کی دغہ کما آئیوں
سچ کھنگاں نوں پائیے تے ختیج کھلائیے ، کیوں نہ دوجی وی اہدی کڈھا آئیوں
دس اجے وی ہئی آ ٹھنڈ کہ نئیں ، ہن تیں اوئے چوچہ جدا آئیوں
کنے دتی سی ایہ اصلاح تینوں ، الف دھڑ دھڑ دے وچ رلا آئیوں
چلو الدو کسے نیں سٹ ویکھی ، کتھے گھنٹیاں حساب لڑا آئیوں
خیر اکھدے تے رہ گئی اک پاسے ، ساری بودی وی اہدی پٹا آئیوں
اینی چلکی دی نئیں مدہول بچہ ، دو سو اندر پانی پا آئیوں

ہن بہہ کے پیا کڈھا بچے ، جان بجھ کے خاک اڈا آئیوں
خالق یار آ اوئے توں وی کمال کیتی ، لوہے تے سونے دی پان چڑھا آئیوں

مری دیاں یاداں

لکھاں گل کی مری دیاں پہاڑیاں دی ، یارو وھدھ تھلیں وھدھ پیاریاں نے
الٹو گھوڑا گلی دے سامنے ست بھینیاں ، جنہاں ہجر کٹاریاں ماریاں نے
فیر جاب دا تے سینے لال دا میں ، پانی چشمے دے جیبھاں ٹھاریاں نے
سید اسحٰق شاہ ظہور تے اللہ دتہ ، واہ واہ استادیاں کھاریاں نے
قومی پرچم لہرایا سکاؤٹ وعہدہ ، نالے کیتی تلاوت سی کاریاں نیں
نالے گھنڈاں سکھائیاں ٹوائے ہتھ ، عقل والیو عجب مداریاں نیں
شاہ نواز دے راز چھپیاں کیوں او تھے میں وی محبتاں واریاں نیں
لکھ شکریہ شفیق اساتذہ دا ، سپیشل جنہاں کرائیاں لاریاں نیں
شاباش وی دیؤ باورچیاں نوں ، جاہنواں ڈھو ڈھو کھکھاں سہاریاں نے
نالے سب پٹرولاں دی خیر ہووے ، اندر باہر صفائیاں کراریاں نے
فائر کیمپ وی نئیں کھلان ہوندی ، کتھیاں دوستاں نے واجاں ماریاں نے
نیڑے آ گئی گھڑی اڈیک والی ، اجکل دیو چہ تیاریاں نے
لکھیا کھائے جو مقدراں وچہ ، باہر روزیاں رب کھلاریاں نے
خالق یار او موڑ مہار او دھر ، جدے سچ دیو چ سرداریاں نے

ہاسٹل دے مسائل

لکھاں گل کی گل نئیں ہلان والی ، مسئلہ دلی تمنا اٹھا دتا
وارداتاں ویکھیاں ہیں دیاں ، سر پیر تائیں جنہاں ہلا دتا
شروع شروع اشفاق نے دن لائے ، خوب آنسوواں نال رجا دتا

نال بھرتی کیتی اے دال دی وی، نالے بادی دا نام گواتا دتا
فیر میئی طفیل دی وار آئی، اونے اپنا رول چلا دتا
سارے تسِن توسیلی بندے جی، نوٹس بورڈ اتے نوٹس لا دتا
نالے دال بجائے کھی لوبیئے دا، خوب دوستو ڈنکا لگا دتا
میالو الرٹی آ گئے جیلمی وی، اک چیکر گجراتی بنا دتا
چیف میس نوں موقعہ لبھ گیا، سنے بوریاں دے آٹا کھا دتا
گوشت لون تے مرچ ولایا نہ، سودا باہر و باہر کرا دتا
لیا خون نچوڑ غریباں دا، سٹوڈنٹاں تے بھار پا دتا
مونہوں اوتاں سنئیں کردا شرم مارے، ہارے بخت تے میس چھڈا دتا
کمان فیر پٹھان دے ہتھ آئی، دوست خاں نوں لگے لگا دتا
اوسمھن سنبھالے کہ سودے، بھٹی صاحب ہوراں دخت پا دتا
یار دا آگئی سختی ٹیبلاں دی، کسے تھالی گلاس کھڑکا دتا
کوئی رڑدی کوئی پانی پیا منگدا اے، کئیاں آہ آہ شور مچا دتا
دوست خان نوں ویکھ کے تھڑے پرے، ہور کرے کی ہوش بھلا دتا
خدا خدا او آ گیا ماہ نواں، اکبر خان نوں مینیجری تا دتا
آکھ ویکھ کے اوس نوں لڑکیاں نے، الیس کم دے وچ پھسا دتا
اکبر میس دا کیتا انتظام اکبر، اونے پینٹ تے کوٹ وی لا دتا
جیہڑا گنج تے سب سی مدتاں دا، سلیمان باورچی لنسا دتا
چاول گنگڑ کھوا ونداروسٹ کیتے، ٹھنڈاں برفاں پانی پیا دتا
ایسے دور اندر اسحاق باجوے دی، سنوا اپنا جوہر وکھا دتا
درہم برہم نظام ہو چلیا سی، اونے جھگڑا سب مکا دتا
جنہوں شک اے ویکھ لے آ کے تے، اکبر جی نے سماں بدلا دتا
ہو گئی بھر مار اے نوکراں دی، خالق یار نے ٹھیک بنا دتا

عرض تے گذارش

اساں جاونا اے اساں جاونا اے، ہتھیں ودا عیہ آپ سرکار کرناں
اگے سب استاداں فریاداں نے، ساڈے چھوٹیاں نال پیار کرناں
ایہ تسیں وی ساڈیو دلدارو، نئیں اساتذہ نوں اوازار کرناں
سنو ہاں وچہ ہاں ملائی جانی، کہن حکم جو نئیں انکار کرناں
کسے لوکوں زیادتی ہو جاوے، رکھنا حوصلہ صبر قرار کرناں
جانا بچ کے تے نیک نامیاں ولے، نال دوجیاں نوں وی تیار کرناں
آپے وچ وکھو بھائیاں وار رہناں، اکدوجے اتے اعتبار کرناں
نظم و ضبط ول توجہ وی خاص دینی، صفائی لازمی اے بار بار کرناں
لاماں کسینوں کی دیونی گال نائیں، ہر اک نال مٹھی گفتار کرناں
کھولوکن ایہ بول بزرگاں دے، بناں شوق دے نئیں شنگار کرناں
کرناں او طبیعت جو من دی اے، نئیں کسے دے نال ادھار کرناں
گلے شکوے غیبت توں دور رہناں، حق سچ دا نت بلیار کرناں
ہم دم ہو کے دم وندڈھیا جے، سو کھے کم توں نئیں دشوار کرناں
نقطہ چینی تے نالے باریک بینی، ٹھیک اپنے طور اطوار کرناں
پڑھائی آپنی نوں وی پچھے رکھنا نئیں، کم باقاعدہ جا کے کار کرناں
نال خیال نماز ادا کر کے، نالے رب دا شکر ہزار کرناں
ساڈے واتے دعا وی منگنی جے، بیڑا اساں غریباں دا پار کرناں
بھل بھل کے جے خالق یار ہووے، استغفار کرناں استغفار کرناں

موجودہ دنیا دی عکاسی

رنگو رنگ پئی دنیا دس دی اے، اکدوجے دی لیندا اپنایت کوئی نئیں
پیار اڈ گئے دلاں تھئیں دور ہویا، جیویں عشق بیمار دا ہٹ کوئی نئیں

لگے داہ تے لین دبا سارے، اپنے دلوں پیا کردا گھٹ کوئی نئیں
آکھو اپنی سب نوں پئی ہوئی اے، کسے واسطے پن داچٹ کوئی نئیں
کوئی شیعہ کوئی سنی تے کوئی وہابی، قوماں بدل رہیاں رسناں بٹ کوئی نئیں
قبضے والیاں دا خالق یار قبضہ، راہ واہی جاندے چھڈ دے وٹ کوئی نئیں

پہلی تے ہن دی دُنیا

صدی چودھویں لے بدی آئی نیڑے، اکدوجے نوں کردا یاد کوئی نئیں
اڈ شرم حیا داناں گیا، کھے ماپیاں دلیوچ اولاد کوئی نئیں
پچھوں ہون جنے پیلاں پون ہجنے، ہر شے دی تائیں منیا دکوئی نئیں
کھان لگ پئے حرام انسان سارے، تائیں جین دا رہیا سواد کوئی نئیں
واگاں پھڑیاں انہاں ظالماں نیں، ماڑا تھناں اج بامراد کوئی نئیں
ڈاکے مار بدکار ہوشیار ہوئے، سمجھدار تے عاقل افراد کوئی نئیں
ہر کوئی مگن اے اپنے حال اندر، اکدوجے دی کردا امداد کوئی نئیں
دُنیا عجب تعجب دی گل سنو، رہیا آپے دے وچہ اتحاد کوئی نئیں
دُنیا جاری رکھن اتوں مونہوں شوہدے، خبر طاں کپ سارے وچوں شاد کوئی نئیں
بعلما نسی دا اسماں لنگ گیا، رہیا کسیدا قیدی آزاد کوئی نئیں
ویکھ لیا آزما آزما کے تے، کدھ دا دل دے وچوں عناد کوئی نئیں
میں تیرے نقیں نساں توں میتھوں، مینوں تیرے اتے اعتماد کوئی نئیں
میرا تیرے نقیں لبھ گیا جہا کا، میں شاگرد کوئی نئیں توں استاد کوئی نئیں
زندہ ہین جلوس خلوص مردا، جوش و خروش نال ہوندے میلاد کوئی نئیں
نوجوان کئی بن پہلوان دلوں، کم ظرف صواد صواد کوئی نئیں
شیعہ سنی مہرزی بن گئے ٹوٹے، وہابی ہووندے پئے برباد کوئی نئیں
نعرے کفر خلاف ہن کون مارے، وہندا دین دا پیا مفاد کوئی نئیں

جہیڑے ٹیل دے بن بیڑے شوہ اندر، تیرے رہے او آبو عبداللہ کوئی نئیں
ہاروں ماموں ہوراں کیتے کوچ ڈیرے، گرم محفلاں دیندا اج داد کوئی نئیں
فاتح اندلسی لد گئے اسیقوں، پکی لوہے دی لیٹھ فولاد کوئی نئیں
روحِ غزالی تے اذان بلالی دا، تودا پھٹ گیا اصلی واعد کوئی نئیں
ہورہے حضورؐ پرنور دے قول پورے، خالی مسجداں پیاں آباد کوئی نئیں
گلی گلی پیا عشق تے عشق ہووے، تیسا مارنے والا فرہاد کوئی نئیں
ہر کوئی ہرن تے بیٹھا اے گھات لاکے، تیر مار کامل صیاد کوئی نئیں
بی بی فاطمہ جیہاں نہ رہیاں مائیاں، تائیں ہوندے ہن طارق زیاد کوئی نئیں
کوئی نہ پیہی کے چکی کھوائے روٹی، من کدے وچہ شوق جہاد کوئی نئیں
ذرا دسو کھاں کسیں وی عقل مندو، کیتا مال تساں برباد کوئی نئیں
کمھقوں لیاں فلیٹاں تے کیٹیاں جے، ایتھے خرچ ہوندی جائداد کوئی نئیں
شیرِ علیؑ دے بچڑے چن نوری، کیا اوناں نے پالی اولاد کوئی نئیں
پڑھو فرض نماز تے رکھو روزے، کم آوناں ایہ پوریا کھاد کوئی نئیں
جے تے اج وی ہووے اوایمان پکا، رہندا جگ دلیوچ فساد کوئی نئیں
خالق یار میاں ٹھنڈا ٹھار ہو جا، تیری سننی کسے فریاد کوئی نئیں

دُنیا دے دھندے

عجب تماشے دُنیا اتے، کوئی رو رہیا رہیا کوئی ہس میاں
کسیدی یاری ٹٹ دی جاندی، کوئی گیا مجاز وچ پھس میاں
کوئی لاکے چتڈ چھڈا بیٹھا، چڑھی سینے نوں عشق دی کس میاں
کوئی کرے تلاش نئیں یار مل دا، کوئی ویکھ کے رہیا اے نس میاں
کوئی وچہ امیری دے مزے، کوئی وچ فقیری دے جس میاں
کسے نوں دکھاں دے پند لیس، کوئی سکھاں اندر رہیا وس میاں

کئی ہوا دے نال ہوا ہو گئے ، مُل لے سکوٹر تے بس میاں
کوئی پچھے گراں دا ناں پتہ ، دے نال پیار کوئی دس میاں
کئیاں نیں چھری چلائے چیقو ، اکدے سر نوں رہیا تس میاں
کئیاں پوہوں پوہوں عمر ویران کیتی ، کئیاں بیٹھ کے مارے نفس میاں
کئی آزاد پھرن ناشاد کھلے ، کئیاں قید ملی وچ قفس میاں
کئی پین شراب خراب حالت ، کئی بھنگ نے کیتے کرس میاں
کئی پڑھن نمازاں تے موم ہوئے ، راہ حق دا رہے نیں دس میاں
کئی کئیاں دے کردے ہتھ سدھے ، کئی اوہناں نوں وی کرن رس میاں
کئی اٹھ اٹھ چنگیاں مار دے نے ، ہو کئیاں دی گئی اے لس میاں
کئی یاں نوں ڈنڈے دا اشارہ سکھا گیا ، کئی ہون نہ ٹس تھیں مس میاں
نت وچ کچہری مقدمے ایہہ ، نوہوں سوہرا ننان نہ سس میاں
خالق یار دے گل ایہہ وس دی نئیں ، او کھبی رہیا دماغ نوں چس میاں

اجدی دنیا اجدا عشق

گل عشق دی اے ساری دوستو وے ، سارا عشق نے کھیڈ رچایا اے
عشق کیتا خدا نیں آپ پہلاں ، اپنے نور وچوں نور بنایا اے
فیر ہور ناں دی آ گئی واری ، شمع پروانیاں عشق کمایا اے
خالق یار دس اج دی دنیا نیں ، کیویں عشق دا ڈھول وجایا اے
دُنیا اج دی عشق دے پئی پچھے ، عشق عشق دے ڈھول وجا رہی اے
موڑ موڑ اتے جوڑ عاشقی دے ، نعرہ زور نال عشق دے لا رہی اے
اگے سوہنی مہینوال دی ہوئی شہرت ، موتی لعل ہن شہر تاج پا رہی اے
اگے شیریں فرہاد دی جان لئی ، بھین بھائی نوں ہن مروا رہی اے
اگے رانجھے نیں ہیر لئی ویر چھڈے ، فعل سوکن ہن ایہہ کرا رہی اے

اگے سسی بلوچ دے مگر نسی ، رن شاہ نوں ہن بچا رہی اے
اگے لیلیٰ دے بنگلے کھڑکدی سی ، گھنٹی گھر گھر دنیا لا رہی اے
اگے کیتی بلالؓ کمال صدقے ، اوس کیتی اتے مٹی پا رہی اے
اگے کربلا عشق دی تیغ چلی ، ماہ بچیاں اتے چلا رہی اے
اگے بابا فرید نے اولیائی ، بھنگ چرس ایہہ رنگ وکھا رہی اے
نمو بلھے شاہ نچ یار منایا سی ، ہن کھسریاں شکل وٹا لئی اے
نار ہن دی ویکھ لو باہر آ کے ، دوروں سنتراں نال بلا رہی اے
نوہوں سوہرے ننان دے موہنوں لوہے ، بالکل نہ شرم حیا رہی اے
جو جو نہ منہنے وچہ آوے ، او او کر حق ادا رہی اے
الوا اج دے عشق دے کارنامے ، الوا اج دی دنیا چاہ رہی اے
خالق یار نہ کدے وی بولیا سی ، ہن تے اوس نوں وی ہوش آ رہی اے

بدل دی دُنیا

اج شمع اتے ہوئے بھونڈ عاشق ، اج پروانے دیوانے بےکار بن گئے
اج چڑیاں ہتھ کمان آئی ، اج باز وچارے شکار بن گئے
اج چوراں چکاراں دی چڑھی گڈی ، پرہیزگار اج گنہگار بن گئے
اج غافلاں راہ نجات پائی ، عمل والڑے اج ریاکار بن گئے
گلی گلی دا پیا طواف ہووے ، در در پوہون والے کاروبار بن گئے
خالی مسجداں صوفیاں موہنوں موڑے ، کافر رند میاں دین دار بن گئے
لیا سیراں نے آسرا تولیاں دا ، شیر بکریاں دے خدمت گار بن گئے
بادشاہ غلاماں دے ڈھون گوڑے ، نوکر نفر غلام شاہکار بن گئے
لچے پاپی بدمعاش بن گئے اچے ، عاقل عجز والے بدکار بن گئے
پھر بیدار خاموش تے جوش ٹھنڈے ، مارن چور گوکاں ہوشیار بن گئے

بے درداں دے ہتھ وچ چھری ، درد والڑے اوناں دی مار بن گئے
پیر یا گونگے تے ڈورے نیڑے دے پٹے ، زبان والڑے اوناں دے یار بن گئے
داڑھی جٹ اتوں دین وٹ موچھاں ، اج مذہب پرور ستم گار بن گئے
میرے سامنے آ دیاں چڑھیاں نیں جٹ کمیں کمیں زمیندار بن گئے
کھڈیاں بند جلاہیاں کر چھڈیاں نیں ، او تے گھوڑیاں دے شاہسوار بن گئے
ڈوم ڈھلی شہزادیاں سلی جاندے ، سچے پھل گلاب دے خار بن گئے
لئے راہ بتا رہے روشنی دا ، اکھاں والڑے گم غبار بن گئے
خالق یار بس جہان دا رب رکھا ، بندے کئی ناچیز غفار بن گئے

عشق سلامت ہر دم تازہ

فانی عشق نوں نئیں کوئی کہہ سکدا ، فانی اپنے آپ نوں کہن گے سب
اک دن کھلو کے عشق اگے ، ہتھ بنھ کے ترلے لین گے سب
اج عشق کھلوائے نیں ایہ قلعے ، انت عشق دے حکم نال ڈھین گے سب
او نے قائم رکھنیں پھلاں غنچیاں نوں ، رس بھور عاشق چکھدے رہین گے سب
حضرت عشق دی میاں گرفت ڈاہڈی ، پیریں اوسدی بادشاہ پین گے سب
اوہدے اگے نئیں کسے وی سیس جانا ، اوہدے خوف دے کولوں ترین گے سب
اوہدی نئیں مثال دا کوئی ثانی ، اوہدی نوکری کردے رہین گے سب
ڈنکا عشق دا انت لگائی جاتوں ، خالق یار میاں موذی کھین گے سب

ویکھو جی کون آں میں

جانے عام خلقت بھاگووال دی ایہ ، راتیں پوہون والا پہریدار آں میں
خاموش طبع تے ٹھنڈا ٹھار دلوں ، اپنے کم دے وچ ہوشیار آں میں
ایہ کنگ چکارے نوں پھڑ پا نئیں ، گوڑن والا نہ عالم لوہار آں میں

وہی سال دا نوجوان گبرو ، ہر گھیم دا واہ واہ کھڈکار آں میں
نہ چوہدری راٹھ نہ کوئی کمیں ، اک جٹ سادہ زمیندار آں میں
خاص واسی میرا بھاگووال اندر ، باہروار نئیں رہندا وشکار آں میں
پچھلی رات آدے جدوں جھاگ کدے ، ہو جاوندا قلم سوار آں میں
الویں قافیے جان ردیف رل دے ، جیویں پروندا پیا گلے دا ہار آں میں
اک دمڑی وی نئیں مل میرا ، انج لکھاں دا کردا بیپار آں میں
خواہش ہند کوئی سے تے خرید لوے ، مفت لبھن والا ہتھیار آں میں
جھنجھ مار کے کرنا خاکپوشی ، نہ کوئی ول تے نہ بیمار آں میں
ظالم تے بنھے تھکیں نئیں رہا کردا ، چڑھی دشمناں ہتھ تلوار آں میں
ٹنڈ منڈ خزاں دی شاخ وانگوں ، بہار آوے تے فیر گلزار آں میں
عقاب لاکے بیٹھا لے گھات الیسی ، سمجھ بنے ای ہویا شکار آں میں
نہ میں بولنا تے نہ میں چالنا لے ، ڈگی ہوئی لگے ای دیوار آں میں
ساڑھے ترییہ دی ہتھ خبرے لبھی نا لے ، اج جگہ یورخ کھلار آں میں
لاشریک نال بیٹھا واں لا متھا ، اوہدی اک ملی دی نہار آں میں
دنیا پھڑ رہی لے اج لڑھ میرے ، جیویں یارھویں والی سرکار آں میں
میرے رتبے دا نئیں کوئی حد بناں ، کھاں ڈھنگ تے ڈھنگ یار غار آں میں
دنیا ہتھاں تے چک پھرائے مینوں ، پھل چننے رویل دے وعار آں میں
موسی نئیں ہو جاں بے ہوش جیہڑا ، لبہ سامنے کردا دیدار آں میں
کدے جنگلیں پھراں فقیر ہو کے ، کدے شوہ تھکیں لنگھدا یار آں میں
کدے تھلاں دے ٹبے جا ملاں ، کدے پن دا ہار سنگار آں میں
کدے بلخوں ورنج گجرات آواں ، کدے دلی دا وسہندا دربار آں میں
کدے مار دے سنگسار کردے ، گلی گلی پیا ہوندا خوار آں میں
کدے پھڑے نیں جھیل خانے ، کدے گڈھ بناندے سردار آں میں

بنالیا اے ڈاہڈیاں کٹھ پتلی ، جدھر آکھن ہو جاندا تیار آں میں
کھڈونا کچھ دا سمجھن ایہہ مینوں ، پیراں وچ سمجھن اک خار آں میں
جدھر چڑھے دبائی جان سارے ، ایناں واتے معمولی جیہی کار آں میں
میرا رنگ وی نہیں میرا روپ وی نہیں ، صرف لعلاں دا بھریا بازار آں میں
میرے نال مقابلہ کون کرے ، کوئی ندر نہیں خاص وھیار آں میں
میرے دل نہیں کوئی دھیان کردا ، خبرے عزیدی آہ ولیکار آں میں
گھڑی پل نہ سکھ تے چین آوے ، بھلا تنگیاں وچہ دوچار آں میں
ٹر ٹر کے تے پیہ گئے پھوڑے ، بڑا ودا زہریلا اک مار آں میں
میتے سمجھو آب اتے حباب مینوں ، ہیڑا ٹٹے نہ قول اقرار آں میں
نہیں دشمناں دی پرواہ مینوں ، ایہہ بھی سن یاراں دا یار آں میں

پاویں نکا ہووے پاویں کوئی وڈا ، بندا سب دا ای دلدار آں میں
پاویں نکھو ہووے پاویں کوئی کھیہرا ، ہراک دا ای خدمتگار آں میں
اک گل تواںوں میں دسناواں ، رکھیو یاد قیامت دا آثار آں میں
پانبھار انجیاں دار وبرو میرے ، اوہدی اکھ وچہ کالی جیہی دھار آں میں

کرلو دی گل گئی سل مینوں ، قصور مند داوی تابعدار آں میں
جے کوئی ہوئی خطا تے خدا بخشے ، بھلنہار بندہ گنہگار آں میں
بخشنہار غفار جبار مولا ، میٹھا ہو یا دائی نرا ای بیکار آں میں
سمجھو پل دا پل اک گل وانگوں ، خالق یار فیر دھند غبار آں میں

افسرمجازدی آمدتے

اوّل صفت خداوند تعالی ، جدے نام نامی ننانوے نیں
فر صفت حضور پر نور دی اے ، جنے کوثروں جام پیاونے نیں
فر صفت لکھاں چوآں یاراں دی ، جنہاندے جنتاں وچہ ٹھکانے نیں

فیر صفت اے اوہدے اصحاباں دی ، تے کنے حق دے راہ بتاونے نیں
فیر حسن و حسین دی صفت لکھاں ، کنے کربلا سیس کٹاونے نیں
فیر امداد ایہہ شاہ بغداد منگاں ، کنے چوراں تھیں قطب بناونے نیں
فیر صفت لکھاں اوہدے شہیداں دی ، سینے تان کے تے تیر کھاونے نیں
فیر صفت لکھاں اوہدے عاشقاں دی ، کنے جنگلیں جسم سکاونے نیں
کنے بلخوں وچ گجرات آونیں ، کنے ڈسیرے چناں تے لاونے نیں
کنے کنے وسارنا اے باغ لاکھی ، کنے تھل مارو پیریں گاہونے نیں
اوس دن کولوں پیا ڈرناواں ، جدوں قبراں وچوں مردے اٹھاونے نیں
توبہ توبہ میری استغفار توبہ ، عاصی فضل نال اوس بچاونے نیں
ہن اصل موضوع دے ول آونا ، صاحب ٹانڈے سکول وچہ آونے نیں
گھڑی ختم ہو جائیدی اڈیکاں دی ، ڈی۔ای۔او صاحب ہوراں پھیرے پاونے نیں
ساتھی ساتھیاں دا ساتھ چھڈدے نہیں ، اے ڈی۔ آئی وی ساتھ لیاونے نیں
استقبال کمال دی ہونا اے ، واجے بھینڈ تے ڈھول وجاونے نیں
پی۔ ٹی ہونی اے نمے اسلامی وی ، بچیاں اقبال دے شعر سناونے نیں
تلاوت نالے قرآن مجید دی وی ، جزاق اللہ دے لفظ دہراونے نیں
قوالی نالے تقریر تاثیر والی ، نعت مصطفےٰ رنگ چڑھاونے نیں
رنگ روغن صفائیاں وی ہونیاں نیں ، پلاٹ گیریاں نال سجاونے نیں
ہوناں سب کجھ ایناں دی خاطرے وے ، بنیرے دھدھ چٹے لشکاونے نیں
میرے ساتھیو سنو شاگرد وی ، بھار ایناں نے ساڈے ونڈاونے نیں
ساڈے سر دے صاحب نے الیں ویلے ، ایناں ساڈے تے کرم کماونے نیں
شمع ایہہ تے اسیں آں پروانے ، دل عاشقاں گول گھماونے نیں
پیر ایناں دے دھراں دے پیراں تے ، ساڈی مجال کیوں ام ٹھکراونے نیں
ایہہ سردار تے خدمتگار اسیں ، نس نچ کے کم چلاونے نیں

ساڈے ہائی سکول دی بہتری لئی، مسئلے ایناں کولوں حل کراوندے نیں
کھوہ اومسیت دے نال کمرہ، ذرا اودھر وی غور فرماوندے نیں
ٹوٹیاں او الماریاں ساریاں نیں، شیشے قبضے نال لواوندے نیں
سہولت پانی دی ایہ ضرور دیسن، چھیٹے چھیٹے ای کھوہ گھڑاوندے نیں
چھیویں ستویں بھندی اے میٹ پھجیں، فرنیچر ایناں لئی بنچ بنواوندے نیں
لائبریری وڈیری وی کرنی اے، سامان سائنس دے وی تے منگواوندے نیں
اک ہور تکلیف وی دیونی اے، ہتھیں ایناں انعام ورتاوندے نیں
ساڈے حوصلے ایناں بڑھاوندے نیں، صلے رب کولوں ایناں پاوندے نیں
خالق یار میاں وقت تھوڑا اے، ہس ہس کے دن لنگاوندے نیں

آپ بیتی

گلی وچ دکان سی سوہنیاں دی، جا کے اوس دکان اتے بھل گیا
نیں نشے سرور دے لین لگا، پیالہ شوہ جوانی والا ڈھل گیا
بہہ گیا میں رب دا نام لے کے، پہہ اک پیالی مل گیا
ہنیریاں کالیاں چڑھیاں لال سوٹیاں، طوفان عشق پیار دا جھل گیا
ہسکر سامنے میری حیاتی دا، مرن جیون اتے میں تل گیا
خالق یار میاں تیرے شعراں توں، راز تیری محبت دا کھل گیا

غور دھیان

بھائیو گل میری دل جھات پاؤ، ایہو موقعہ غور دھیان والے
اک نکمہ جوان ہتھیار سیٹے، دسو کیا شیوہ مسلمان والے
ایسے بہادر جبراں دی گل ہن کے، دل ڈھول دا ہر انسان والے
ہور وی جنگاں لڑائی کوئی دکھری کیتی، ویلا ڈب کے تے مرجان والے

دس دس اتے اک اک حاوی، ایہہ تے فیصلہ اٹل قرآن والے
نالے لکھاں کروڑاں کولوں جت جانا، کم تن سو تیراں جوان والے
نعرہ مار کے تے خیبر اکھاڑ دینا، ہمت حوصلہ شیر یزدان والے
کدوں ایہ پرانیاں بھلدیاں نیں، ایہہ تے کارنامہ پختہ ایمان والے
رعب چڑھیاں داہن بازاں تے، گیدڑ مہری ہن ہر میدان والے
ٹی۔وی۔ سینمے ہن رنگین فلماں، بیڑا ڈوبیا روڑھ دا جہان والے
کاہر کاہر اندر وی۔سی۔آر آئے، چیتا رہیا نہ نفعے نقصان والے
کرکٹ وکٹ نیں سب نوں لفٹ دتی، کدھر گیا او زور پہلوان والے
ایس واسطے اسیں تباہ ہو رہے، شوق رہ گیا عشق کمان والے
خالق یار جے تے ایوا رہی حالت، فیر رب راکھا پاکستان والے

الوداع

گل کی دساں دل من دا نئیں، اسیں تے جو ہاں پرانیاں چھڈ چلے
وچھوڑ وچ پیاں اکھاں روندیاں نیں، پچھے آہ وفغانیاں چھڈ چلے
آوے یاد اساڈی تے ویکھ لینیاں، ایہ انمول نشانیاں چھڈ چلے
آیا موسم بہار سی ویکھنے دا، پھلاں بھریاں ڈالیاں چھڈ چلے
سوہوں رب دی دل تے کر دا نئیں، لائیاں توڑ نبھانیاں چھڈ چلے
وچھوں ہاں ایتھے اتوں الوداع، راز لن ترانیاں چھڈ چلے
ساڈے سارے اساتذہ آپ دیاں، شفقت مہربانیاں چھڈ چلے
خالق یار جی ادھ وشکار اندر، تیریاں پر سوز کہانیاں چھڈ چلے

پیاریاں دی یاد

میرے سجناں تے میرے بیلیا ادے، اک گل تینوں سمجھاوندا ساں

خبرے یاد وی رہیا اے کہ نئیں تینوں، کدے تائیں تینوں میں تے چاہوندا ساں
او اکھ سنبھال کے رکھنی آں، جیہڑی اکھ وچ سر مہ پاوندا ساں
کجھ حال بتا اوناں راہواں دا، جیہڑی راہواں توں آوندا تے جیہڑیاں توں جاوندا ساں
کدے پلنگ انگوار دا ڈھایا ای، جام پیوندا اتے پلاوندا ساں
او تالیاں کرماں والیاں نیں، جنہاں نقلے کھلو کے بلاوندا ساں
گلاں چھیڑ کے راز نیاز دیاں، لگی دلے دی اگ بجھاوندا ساں
خالق یار میاں چیتا رکھیا ای، میں تے کدوں احسان جتلاوندا ساں

لاچار عاشق

خبرے گل کیہڑی ربا میریا وے، مینوں تے کوئی وی سمجھ نہ آوندی اے
ڈگے ڈگے دی دنیا چھڈ دی نئیں، جدھر جاونا تہمتاں لاوندی اے
مینوں ول ولگنے پا کے تے، گلاں ون سونیاں سناوندی اے
سن سن کے ہو گیا میں کوئلہ، میرا خواہ مخواہ دل جلاوندی اے
میں کوئی وکھری جگ اتے لا بیٹھا، بار بار مینوں سمجھاوندی اے
خالق یار لاچار آں میں عاشق، میری کوئی وی پیش نہ جاوندی اے

شکریہ

19/12/87

بیگ صاحب جناب دا شکریہ اے، رقعے آپ دے رخ پلوا دتا
یقین لیسن جو آکھدے ساڈے، پنسلین ٹیکہ اوناں لا دتا
گل بے معنی اتے غور کرنا، کنڈہ کھوہ دیو چ وگا دتا
جیہڑا تھانے ملاں دے سامنے اے، علی میڈیکل سٹور سجا دتا
واقفکار آکھسن تو اوڑے نیں، کم ہور دا ہور بنا دتا
بالکل تکلیف ہن رہی نائیں، وگڑا درد وی سب مٹا دتا

لوڑ پئی تے فیر اطلاع دلیاں، جدوں عاشقاں شور مچا دتا
رقعہ لکھ کے تے خالق یار ہوراں، صفدر صاحب دے ہتھ پھڑا دتا

والی بال میچ

بھاگووال سکول وچ میچ ہویا، ذرا سنیو غور فرما کے تے
جمعے روز سی شاید خیال اندر، ساری دسناں گل کھا کے تے
بھاگووال دی ٹیم وچ گجگراں دے کھیڈے چار کھلاڑی آکے تے
ہور دوجیاں اٹھاں دا کی دساں، آندے ترلے کر کرا کے تے
کھلاڑی چنگا بڑیلے شریف دا سی، خوب ویکھیا اونوں پڑھا کے تے
لکھنوال دی ٹیم وی آ گئی سی، آ گئی سی دھم دھما کے تے
وچ اک کھلاڑی آلبس اپنا سی، باقی دھامیئے منگ منگا کے تے
میراں چک جلالپور کنگ بڈھا، منگووال کوٹلی سنگ رلا کے تے
آیا بدل وی کھریاں وٹ کے تے، سارے لسن جاؤ لبترے چا کے تے
سایہ لبھیا توت تے ٹالیاں دا، اندر بیٹھے براندے وچ جا کے تے
رحمت رب دی طرفوں خوب ہوئی، اوڑک تھم گئی آخیر تے آ کے تے
رل مل گراونڈ نوں ول کیتا، ریت دا ٹرے سکٹی لیا کے تے
ٹیماں وڑیاں دوویں گراؤنڈ اندر، کھیڈن ریفری لگے کھلوا کے تے
پہلی گیم او لے گئے وینہدیاں ای، دوجی ہوئی سی ٹک ٹکا کے تے
گیم تیسری وچ پیہ گئے رولے، بانگ شام دی وجی بٹھا کے تے
اکدوجے نال کردے مونہوں ماری، اکدوجے تے تہمتاں لا کے تے
تساں انج کیتا ہوتا انج ہے سی، مر جاؤ کدے شرم کھا کے تے
جن اپنے اپنے لا لیئو، موقعہ ملیا تے میچ پا کے تے
ویکھن والڑے کرن مکالڑے پئے، باہر کا لڑے بھیں وٹا کے تے

شربت کھنڈ پلا دنا یاد کنوں، چھڈ کی ہارانے ہوش بھلا کے تے
بال نبھدا اخر چیاں پسیاں توں، اپنا بن دا نشیئں چھپا کے تے
جد اتنگ ناموس خدار کھے، بن دا سی اے بہانے بنا کے تے
میرے حساب وچ جت وی گئے عاشق، تک لیا آزما آزما کے تے
خالق یار میاں چھڈ ی لو ہریاں نے، گھیم کھیڈنی کھنب ٹھپا کے تے

فانی زندگی

او طالب آ گئے حسن دے، راز جاون دے کھل مو
جنہاں دے دل یار خریدیا، ہور نئیں کوئی اونا ندے تل مو
سر دیئے تے یار فیر لبھدے، ایہ ایویں ای نگی اے بھل
جنہاں مان کیتا سی حسن دا، پیہ اٹیاں گیا سی پل مو
شمع اتے پروانے سڑن دے، کیہ دیوے ہون دے گل
سن کیہڑا یار اغیار لے، جد دل ہیری جانیدی جھل
کیہڑا اڈدا تے کیہڑا اڈ گدا، اوچیچے ستوے بھل
کئی دانے مرچیئے گھنے، جانے قدر پھل دا بلبل مو
باغ اندر او نوڑ دی، ہر ڈالی ہر پھل
خالق یار ایہ فانی زندگی، اوڑک گھٹے جانا ای رل

سوہنا

سوہنے شہر مدینے توں جا صدقے، جتھے چمکیا نور ہلال سوہنا
مہربانیاں رب کریم دیاں، گودی آمنہ دی پایا لال سوہنا
پردے ساڈے مسکیناں دے ڈھکنے لئی، آیا عرب دی وچ لجپال سوہنا
آیا شمع انوار دی روشنی دا، دنیا دے لئے سال سوہنا

بھاگ دائی حلیمہ دے جاگ اٹھے، لے گئی اپنے گھر چروال سوہنا
او درن بدرن خوشحال ہوئی، جد دل نور دتا دیوا بال سوہنا
آیسین امین زمین اتے، ویکھے عرب توں رب جلال سوہنا
سایہ مائی تے باپ دا ڈھل گیا، تے موتی دادے لیا سنبھال سوہنا
ظلمت انت کفار دی چھائی ہوئی سی، آپ کرن لگا دیکھ بھال سوہنا
آپ شمع تپنگ دے رنگ دسے، آپ جنگ دے وقت سی نال سوہنا
والضحیٰ واللیل تعریف کیتی، آپ سدر کے کرے جمال سوہنا
آپ کنت کنزاً راز دسے، آپ کردا رہیا کمال سوہنا
آپ الف تے میم دی شکل بدلی، دتا نور والا قطرہ ڈال سوہنا
خالق یار اوس وادی چمن اندر، بے مثال سوہنا بے مثال سوہنا

الوداع عزیزاں

28/2/92.

آئی یاد تواڈی تے یاد اندر، رج رج کے نیر وگا لاں دا
کدے اوس پلاٹ وچ بہہ کے تے، کہانی نظم جاں غزل پڑھا لاں دا
ایس کمرے دی وچ جا کے تے، سوال سرخیاں نال لکھا لاں دا
دائرے وچ بیٹھا کے ساریاں نوں، تھرٹی فور تائیں حاضری لا لاں دا
تواڈیاں خدمتاں دا صلہ یاد مینوں، لوڑ پئی تے فیر بلا لاں دا
عمر آپ دی ٹور جائے جی صدقے، بھٹھ عشق پریم دا تاہ لاں دا
خاطر آپ دی سب منظور مینوں، کانی ہجر فراق دی کھا لاں دا
کدے کدے آ جاونا کسے بہانے، دید ہوئے کھلوئے پا لاں دا
بن کے شیر دلیر جرار بہادر، پند عشق پریم دی چا لاں دا
مہربانیاں کرے دا رب سچا، توبہ توبہ لنگھ جاں لاں دا
خالق یار منیر دا رب راکھا، تسیں جاؤ میں وقت لنگھا لاں دا

بے مثال باکمال شاعر علامہ اقبالؒ

گلاں سنواو علامہ اقبال دیاں،
سیالکوٹ اندر نمودار ہوئے
نور محمد دے جاگ پے بھاگ سُتے،
پیدا شاعر اندے سردار ہوئے
خاندان کشمیری دی تصویر ای،
ظاہر صالح فقری دے آثار ہوئے
ڈیٹ نوں نومبر دی آکھدے نیں،
پھل پھلاں دے وچ گلزار ہوئے
سارا بچپن آوارا گزاریا نئیں،
لائق ذہین بڑے ہوشیار ہوئے
والد خود تصوّف دے سن واقف،
بے خوف پتر سمجھدار ہوئے
پائی ابتدائی تعلیم سکاچ مشن، عربی فارسی دے واقفکار ہوئے
میر حسن کولوں دینیات سکھی، فاضل بڑے وڈے سرکار ہوئے
بی۔ اے دی ڈگری لئی لاہوروں، ایم۔ اے۔ دے وی ہونہار ہوئے
گورنمنٹ کالج سارے جان دے نیں، فوراً فلسفے دے لیکچرار ہوئے
تھوڑے دن پڑھاون دے پچھوں، انگلستان دے ول تیار ہوئے
پی۔ ایچ۔ ڈی۔ کیتی اے وچ لندن، وچ شاعری مست خمار ہوئے
لا لئی تعلیم دی ڈگری وی، فیر وطناں ولے مہار ہوئے
قومی نظماں شکوہ جواب شکوہ، لکھ مشہور میاں آر پار ہوئے
بانگ درا تے بالِ جبریل لکھی، طبع آزما فیر رموزِ اسرار ہوئے
گلاں ہور وی نثر دیاں، وچ جگ دے روشن ستارہ ہوئے

نالے قومی تے ملّی وی شاعر بنے، اتحاد و اتفاق دے وی علمبردار ہوئے
برصغیر دے وچ انقلاب آندا، پاویں سامنے دکھ ہزار ہوئے
نالے کیتی فرنگی دی کنڈ ننگی، پیغامِ عمل تے نالے سوار ہوئے
مسلمان دی دسی پہچان علامہ، حالات قدرتوں ای سازگار ہوئے
مڈھوں اتحادِ اسلامی دے رہے حامی، سوکھے وقت پاویں دشوار ہوئے
تصوّرِ مردِ مومن دا آپ دتا، حق و باطل دے گلے تے آزار ہوئے
نام عشق دا آندا عروج اتے، استحکامِ ملک واسطے بے قرار ہوئے
جدو جہد ایہہ زندہ جاوید رہوے، بھید مخفی آن اظہار ہوئے
فنی عظمت دنیا سب منی، دھنی علامہ اقبال جرار ہوئے
بھرمار غزلاں دی جنھے کیتی سی، اوتھے پختہ نظم نگار ہوئے
دتا خودی دا سبق اقبال سانوں، خودی والیاں اتے نثار ہوئے
گل آپدی رہوے دی جگ اتے، بے مثال کمال شاہکار ہوئے
کی کی میں ہور بیان کراں، میری جان اوہدے اشعار ہوئے
سارا کرناں ایہہ خدا دا اے، عمر آخری وچ بیمار ہوئے
گھڑی اڈیکدی وی نزدیک آ گئی، اتے عرش بریں انتظار ہوئے
اکی اپریل تے آکھدے سن اٹھتی، آخر موت دے ہتھوں شکار ہوئے
سب پیر و جوان افسوس کیتے، غم مومناں نوں بے شمار ہوئے
پورے ملک وچ لوگ سوگ کردے، پورے ملک دے بند بازار ہوئے
بادشاہی مسیت نیں پائی نعمت، اوتھے دفن ساڈے دلدار ہوئے
گلاں سن کے تسخالق یار کولوں، میرے دل تے اثر یکبار ہوئے

پنجابی کہانیاں

۱- اوے دا بدلہ

اک دفعہ دا واقعہ سن لوجی، چوہا شیر ستے کول آیا اے
اتے چڑھ ٹپوشیاں دو مارے، چوہے شیر نوں اج جگایا اے
شیر چوہے نوں پھڑ کے وچ پنجے، نالے ترھایا تے نالے فرمایا اے
مار سٹراں او کوئی اعتراض تے نئیں، مٹھی نیندر توں ستایا اے
تسیں جنگل دے بادشاہ دیو معافی، چوہے ہتھ بنھ واسطہ پایا اے
کسے وقت میں آپ دے کم آساں، سیس قدماں وچہ جھکایا اے
چٹ پٹ میاں نس جا اتھوں، شیر چوہے تے کرم کمایا اے
قدرت رب دی عرصے کجھ پچھوں، اوکھا شیر نوں وقت وکھایا اے
جنگل وچ شکاری شکار نوں آئے، نالے جال شکاریاں لایا اے
کاریگری ہوشیاری دے نال ویکھو، شیر جال دے وچ پھسایا اے
شیر گجھیا فیر گجھار اندر، پورا جنگل وی تھر تھرایا اے
اپنے چیر وچہ چوہے نوں قید ہوگئی، چوہا شیر کول بھج کے آیا اے
ننھو ننھ دند چوہے نال جنہاں، جال کپیا شیر کنسایا اے
خالق یار میاں ویکھو اسطراں، شیر ادے دا بدلہ پایا اے

۲- لالچی کتا

طمع حرص تے لوبھ نوں چھڈ کے تے، سنو غور نال شروع بیان ہویا
کتا اک پنیر دا لے ٹوٹا، کنڈے ندی دے نال رواں ہویا
اپنی جیت وچار ٹرے کتڑے دا، صاف پانی دے ول دھیان ہویا

سایہ اپنا پانی دے وچ ڈٹھا، سایہ ویہندیاں سال نادان ہویا
سمجھے گوشے سے کوئی ہور کتا، وچ سوچاں دلیلاں غلطان ہویا
ایدے کولوں وی ٹکڑا کھوہ لواں، کمر کس کے شیر جوان ہویا
پچھے پیر اگاں نہ قیدڑ آوے، فورا دل دے وچ گمان ہویا
کیتا حملہ بھونکیا نال طاقت، جیویں پانی دے وچ گھمسان ہویا
موہنوں کڈھیا باہر تے زار رویا، کیتے اپنے تے پشیمان ہویا
حصہ کسے دا لیندیاں لیندیاں ای، الٹا اپنا چا نقصان ہویا
اے کے موہنوں خالی کالی بہہ رہیا، فیر چیر چیر وچ جہان ہویا
خالق یار میاں دس دس چھیتی، پوری کہانی دا کی عنوان ہویا

۳- سانچ نوں آنچ نئیں

بڑے چیر دی گل اے دسناواں، سنو میرے دماغ وچ آئی اے جی
اک قافلے شہر بغداد وچوں، رل مل اصلاح بنائی اے جی
تحصیل علم دے واتے تیار ہویا، شاہ جیلان ہوراں خبر پائی اے جی
کہیا مائی نوں جاو نالے نال میں وی، مائی عرض قبول فرمائی اے جی
چھوٹی عمر سی آپ دی اوس ویلے، مائی ٹردیاں گل سمجھائی اے جی
کہیا چالی دینار نیں جیب اندر، جنہاں اتے سیون میں لائی اے جی
نالے سچ دا چھڈنا نئیں پلہ، کدے سچ نوں ہار نہ آئی اے جی
نال قافلے پیراں دستگیر ٹرے، دو جگ تے جنہاں دی دوہائی اے جی
آیا قافلہ راہے وچ پئے ڈاکو، کیتی قافلے نال لڑائی اے جی
سارا قافلہ ڈاکوواں لٹ لیا، وار آپ سرکار دی آئی اے جی
پچھے ڈاکوواں دا سردار بیبا، تیرے کول کوئی تھیلی پائی اے جی
میرے کول نیں چالی دینا میاں، بات نال حلیمی پرتائی اے جی

ڈاکو لئی تلاشی دینار چالی، عجب رب کرامت وکھائی اے جی
ڈاکو وہندیاں سال حیران ہویا، سارے بدن تے حیرانگی چھائی اے جی
ڈاکو آکھیا توں جھوٹ بولنا سی، کیوں دولت فضول گنوائی اے جی
آقا شاہ جیلان فرمان لگے، مینوں آکھیا سی میری مائی اے جی
بچہ سچ دا چھڈنا نئیں پلہ، کدے سچ نہ کنڈ لوائی اے جی
ڈاکو سوچیا لگل وچ مونہوں پا کے، ایہ بچے کی گل سنائی اے جی
کہنا ماں دا بچے بھلایا نئیں، نافرمان اوہدا ایں جدی خدائی اے جی
ڈاکو ساتھیاں سنے ایمان آندا، نالے قافلے پائی رہائی اے جی
سارا مال ومتاع وی دے دتا، گناہواں کولوں وی جان چھڈائی اے جی
خالق یار نتیجہ ایہ آیا، جت جاوندی نت سچائی اے جی

④ ڈراہی ڈراہی اگین

اکوار امیر تیمور ویکھو، کھادی ہار تے لنیا فرار ہو کے
اک غار پرانی دی اوٹ لے کے، اوڑک بہہ گیا اوازار ہو کے
اک کیڑی دلوں دھیان پیا، پیا ویکھدا اے خبردار ہو کے
کیڑی کول دانہ بھار اپنے توں، لئی جا رہی اے ہوشیار ہو کے
جدوں آئی کنارے دے کول کیڑی، ڈگی دانے سمیت لاچار ہو کے
دانہ پھڑے او مونہوں وچ فیر اوتاں، چڑھے تے ڈگے بیزار ہو کے
کیڑی ڈگدی رہی تے چڑھدی رہی، تیمور گن دا رہیا نثار ہو کے
ناویں وار کیڑی دانہ پھڑ کے تے، بنھے چڑھ آئی دو چار ہو کے
امیر اپنے آپ نوں کہن لگا، کیتھے بہہ رہییں بے کار ہو کے
صبر حوصلہ کیڑی نیں چھڈیا نئیں، توں تے نس آئیوں سردار ہو کے
امیر سوچیا جدوں دلگیر ہو کے، فوراً اٹھیا فیر جرار ہو کے

ٹر پھر کے ڈھونڈھیا ساتھیاں نوں، آکھے چلیے لڑن تیار ہو کے
ساتھی لے ہتھیار تے [illegible] کھا غیرت، لگے لگ ٹرے تابعدار ہو کے
دشمن سمجھیا فر تیمور آیا، اج جنگ دے واتے اسوار ہو گئے
کیتی جنگ تے فتح خدا دتی، سجدے جا پیا شکر گزار ہو کے
اووا جت دے نیں خالق یار میاں، جیہڑے لڑدے نیں وشکار ہو کے

⑤ اتفاق تے اتحاد

اک جنگل دلو وچ دوستو وے، دوہوں بیلاں نے ڈیرا لا دتا
اوناں وچ محبت تے دوستی سی، قدرت اتفاق اتحاد بڑھا دتا
اک شیر دلیر نیں اک واری، کر دوواں اتے حملہ آ دتا
دووے رل کے شیر تے پئے ایسے، دوواں شیر دا مونہوں پوار دتا
شیر دم دبا کے نس گیا، دوواں جرات دا کم وکھا دتا
کسے چیر جا دوواں دی دوستی دا، یار و لومڑی تائیں پہنچا دتا
ایہ گل لومڑی نوں نہ راس آئی، اونے اپنا گھوڑا دوڑا دتا
مثل لومڑی بڑی مکار ہوندی، نفاق دوواں دلوچ پھیلا دتا
دووے اکدوجے کولوں دور ہو گئے، کسے شیر نوں ایہ بتا دتا
آیا شیر فیر بدلا لاں میں وی، اج موقعہ مینوں خدا دتا
شیر گدر کے تے پیا اک اتے، سو کھیاں اک نوں کر تباہ دتا
دوجہ مدد اوہدی واتے پہونچیا نہ، شیر اونوں وی فیر مکا دتا
سنواسطراں دووے ہلاک ہو گئے، کم عقلی انجام وکھا دتا
ٹھیک برکتاں بہت اتفاق دیاں، خالق یار دانا واں فرما دتا

⑥ احسان دا بدلہ احسان

نکی جیہی کیڑی اکدن یارو، دندے ندی دے نال روان ہوئی

پیر قدرتوں کھسک گیا اوہدا، ڈگی وچ پانی فوراً آن میاں
پیتی ہتھ مارے پٹی پیر مارے، پیا کوگی دا اودھر دھیان میاں
کوگی پتر تروڑ کے رکھ اتوں، سٹیا کیڑی دے اگے آن میاں
کیڑی ہو بیٹھی اتے پترے دے، ایہ ویکھو خدا دے شان میاں
پتر لگیا نال کنارے دے، بچ کیڑی دی اج گئی جان میاں
لنگ گئے کجھ ڈنگ شکاری ئیں، پھڑی ہوئی سی تیر کمان میاں
بیٹھی ہوئی سی کیڑی درخت تے، تھلے کیڑی دی کرے گزران میاں
لائی نشست شکاری ئے وی، بیٹھی کوگی وی نال ارمان میاں
کیڑی بل وچوں باہر وار آئی، ہوئی دل اندر پریشان میاں
اوہدی اج امداد نوں پہونچ جاواں، اونے میری بچائی سی جان میاں
کیڑی پیچ کے آئی تے چوٹ لائی، کیتا پیر نوں لہو لہان میاں
کھنج گیا نشانہ شکاری دا، مونہوں نکلی آہ و فغان میاں
شور سن کے تے اڈ گئی کوگی، رہ گیا شکاری حیران میاں
ایسے طراں اے گل نذیر احمد، توں وی دس کھاں نال ایمان میاں
خالق اوئے کرے احسان جیہڑا، ہوندا اودے نال وی احسان میاں

۷ ڈاکو منڈا

اک منڈا اسکولے پڑھ دا سی، اوتے ہتھڑے عمل کمان لگا
کدھو قلم دوات کلاس وچوں، آکے اماں نوں کاہر وکھان لگا
گلھ ماں وکھی او سنوں آکھیا نہ، دوجے دن سکول فیر جان لگا
دوجے دن وی تختی لے آیا، اندر وڑ کے اونوں چھپان لگا
اج چوریاں دی پیہ گئی عادت، قاعدہ کدے کتاب چران لگا
جو کجھ پڑھنا سا ہڑ او کجھ پڑھ لیا، آوارہ پھرن او وچ جہان لگا

کھوتی کسیدی گھوڑی وی جا کھوتی، لٹن کسیدی او دکان لگا
جھگا کسیدا نہ ولاوندا سی، او تے ڈاکیاں تے ڈاکے لان لگا
پورے سنڈ اندر پیر گئے روہولے، منڈا چور بدمعاش سدھان لگا
پیوے وسکی تے کھلے لائے سوٹے، (وڈا) رنگ رلیاں اومنان لگا
کیتا انت پولیس نے آن قابو، مجرم بن کے تے جیلے جان لگا
مقدمے اتے مقدمہ ہو گیا، ہون وچ کوٹھی پریشان لگا
پکڑ الیس قانون دی ہئے پکی، قاضی سولی دا حکم فرمان لگا
دن آ گیا پھٹے تے چڑھنے دا، ہتھ بنھ کے عرض الان لگا
سنو آخری ایہ آرزو میری، امی جان نوں کول بلان لگا
امی جی جی کر دی کول آئی، گل کن دیو وچ سنان لگا
نال لگدیاں ای کن کھو کھاہدا، گل اماں نوں ایہ سمجھان لگا
پہلے دن توں مینوں سمجھاندیوں نی، جدوں الٹا قدم میں اٹھان لگا
اج کدے نہ آوندی ایہ نوبت، ڈھائیں مار کے رون کرلان لگا
پہونچ جج وی گیا گہرائی اندر، ترس او غریب اتے کھان لگا
ہو گیا قصور اے معاف تیرا، ویکھو ڈاکو نجات ہن پان لگا
قدرت ویکھ تے خالق یار میاں، کرن رب دیول دھیان لگا

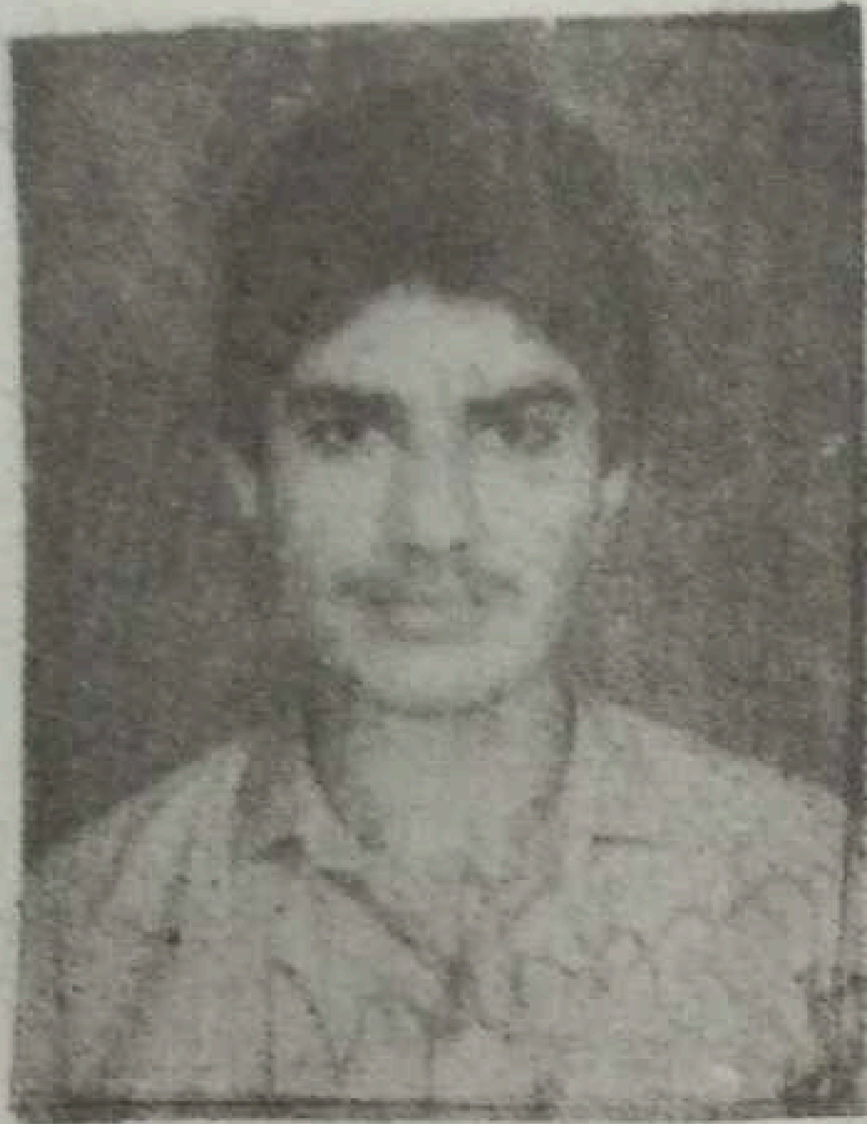
پیغام بنام شیر پتر

ہن جا خدا دے آسرے تے، بل پورے دا تابعدار میرا
بہت بہت سلام دیویں، دیویں پیار دی بے شمار میرا
میری خیر ای اے منگنا خیر تیری، ایو ادل چاہوے بار بار میرا
مہینہ تیرا اٹھائی تاریخ پکی، سن اکٹھاسی تے دن سوموار میرا
رقعہ لکھ مجبوراً بھیج رہیا، بے فکر نہ کریں انتظار میرا

جہیڑے کم دے وچ مشغول اے توں کرے ربّ رسول مختار میرا
نہ توں چھپیاتے نہ میں دسیا اے، پر جہ آیا تے نئیں دشوار میرا
تینوں ہے کنج لاپرواہی تیری، ایس گل دا تے اعتبار میرا
امجد سمکاں اقبال کی کر دینے، کرے کی فاروق ہونہار میرا
کدے ملنے واسطے نئیں آیا، جیتا اوتوں کرائیں اکوار میرا
آکھ دئیں زبیر نوں خیر اے انے، لیاقت بنیاں سی واقفکار میرا
بے شک نہ اوہدے کول جاویں، آویں دے سنہیا باہر وباہر میرا
سرو قد دا اک رزاق وی سی، اللہ پاک کرائے دیدار میرا
لنگ جاندا سی مست ملنگ وانگوں، کیہڑے رنگ وچ ارشد لوہار میرا
ہے سن ہور وی کئی شوقین میرے، سلام دئیں ہزار ہزار میرا
میرا حال احوال اکھول دسیں، پچھ بیٹھے جے کوئی برخوردار میرا
آکھیں اوس مشتاق دا بجن اوکھا، لیا سو ہنیاں کر شکار میرا
کڑیاں والیاں کڑیاں مار سڑیاں، اجکل اے دل لاچار میرا
چارا کرتے سڑ چھڈا مینوں، ہولا ہو جائے سر تھیں بھار میرا
روّاں نت بے ہوش جدوں ہوش آوے، کہواں ہائے او شیر جرار میرا
ایسے واسطے سارناہیوں لین آیا، جاں تے دلوں سیں مطلبی یار میرا
جنہوں کول تیرے اج لُٹڑہ رہیا، ایہہ وی خاص جانی دلدار میرا
گل کوئی چھپا کے رکھنی نئیں، دسیں سچ سچ طور اطوار میرا
آہر کولوں وصول میں کراں دا، دے مڑناں پچھلا ادھار میرا
اگوں تیری میری ہن بس اے جی، حرف ایتھوں کو مُکنا سی پیار میرا
ہن میری گرفتوں باہر لے توں، بے شک ہے سیں راز دار میرا
فیر میل ہوئے گلاں ہون دیاں، اتر جائے دا ہجر بخار میرا
میرے حق دل وچ دعا منگیں، ٹھیک ٹھاک چلے کاروبار میرا
پیر پیرے دربار وی جا کہویں، مولا لا سِرّے بیڑا پار میرا
خالق یار ہن ہمتاں کر کے تے سینہ کر دیویں ٹھنڈا ٹھار میرا

عزیزم الفر محمود

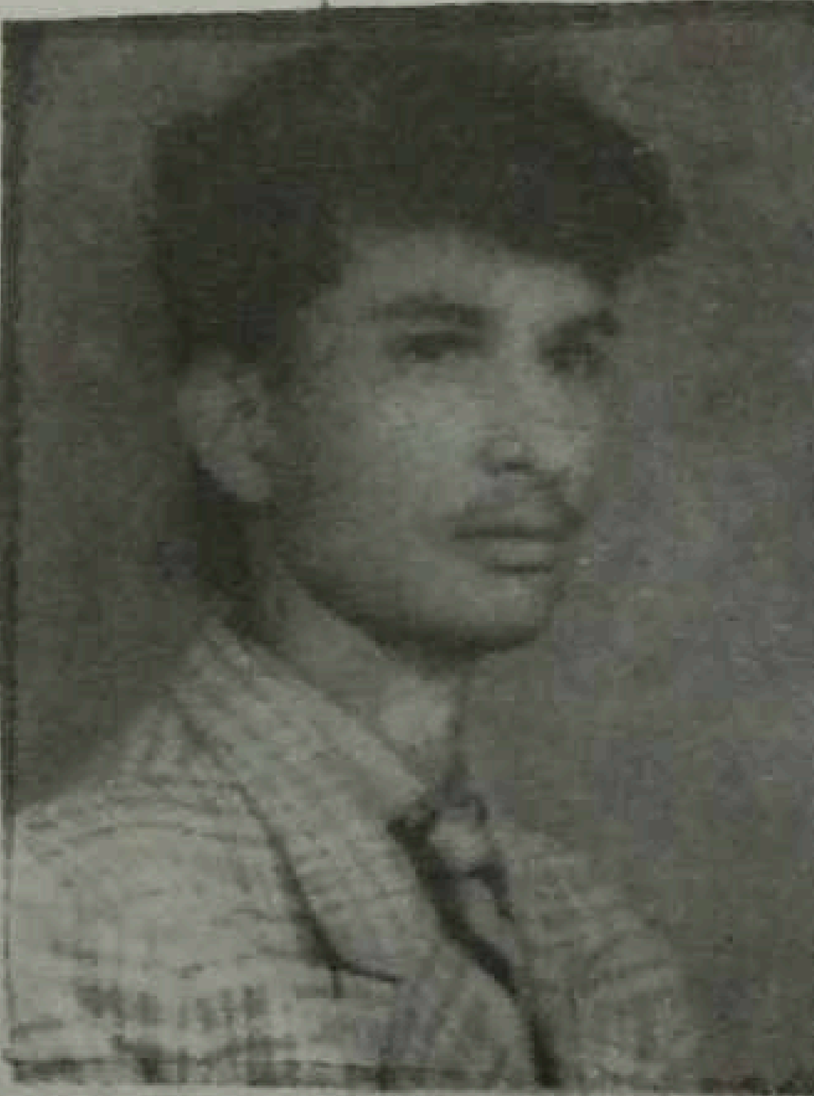

پہلاں حمد خداوند پاک دی اے، جدے قبضے زمین آسمان اڑیا
فیر صفت حضور سرنور دی اے، جدے واسطے دووے جہان اڑیا
سچے چار یار رسول دے، تن من تھیں جان قربان اڑیا
کوئی صفت جناب اصحاب دی کر سکدا نئیں بیان اڑیا
حضرت فاطمہ زہرا دے چن نوری، دووے حسن و حسین جوان اڑیا
ہر مشکل وچ امداد دلوے پیر میراں شاہ جیلان اڑیا
پوری ہون لگی اے فرمائش تیری، سمجھیں لکھ کروڑ ایہہ دان اڑیا
مہینہ آخری دس تاریخ پکی، لگاں خط محبتاں دا پان اڑیا
میرے تابعدار محمود الفر، بالکل نہ ہوویں حیران اڑیا
میرے ولوں سلام دعا ہووی، سنی گل ایہہ نال دھیان اڑیا
شوقے لوک بیٹھے شوخیاں کر دے نیں، ہے کی شرلیاں دی شان اڑیا
میری خیر ای اے منگنا خیر تیری، پکا رکھنا ای دین ایمان اڑیا
طمع حرص نئیں بالکل لوبھ مینوں، نہ ای چاہونا کوئی سامان اڑیا
اک دفعہ دا واقعہ یاد آیا، غور فکر نال سنی بیان اڑیا
اک کتا پنیر دا لے ٹوٹا، کنڈے ندی نال ہویا روان اڑیا
اوہن چیت وچار ڑے کتڑے دا، صاف پانی ول ہویا دھیان اڑیا
سایہ اپنا پانی دے وچ ڈٹھا، سایہ وسندیاں ہویا نادان اڑیا
سنے گوشتے ہے کوئی ہور کتا، وچ سوچاں دلیلاں غلطان اڑیا
ایدے کولوں میں ٹکڑا کھو لواں، کرے دل دے وچ گمان اڑیا
پیٹے ڈیر اگاں نہ قیر آوے، کم کسی اوس شیر جوان اڑیا

کیتا حملہ بھونکیا نال طاقت ، ہویا پانی دلوچ گھمسان اڑیا
موہنوں کڈھیا باہر تے زار رویا ، ہویا کیتے اتے پشیمان اڑیا
حصّہ کسے دا لیندیاں لیندیاں ای ، کیتا اپنا اوس نقصان اڑیا
لے کے موہنوں خالی کاہلی بہہ رہیا ، ہویا چرچہ وچ جہان اڑیا
سمجھدار اے سمجھ توں لیئں آپیں ، پوری کہانی دا کی عنوان اڑیا
میرے حق دے وچ دعا منگیں ، ہوسی رب سچا مہربان اڑیا
ہر اک برائی تھئیں دور رکھے ، خوش باش ہر روے انسان اڑیا
میرا دیئں سلام دعا سبھنوں ، نالے کرنا پند نادان اڑیا
کوئی روزہ نماز کھنجاونی نئیں ، صبح پڑھنا نت قرآن اڑیا
غیبت چغلی حسد تھئیں دور رہیں ، رکھیں عشق دی کھول دکان اڑیا
دم جھوٹیاں دا کدے بھرنا نئیں ، گوائیں جھوٹ دا کھوج نشان اڑیا
طور اطوار اخلاق دے گاہک سارے ، میٹھی رکھنی شہد زبان اڑیا
جتے ستیں شراب نوں وچ کھوتے ، نئیں بھلنا ایہ فرمان اڑیا
لنگوٹا سجناں جھانگیا پاک رکھیں ، جگر جتنا ای ایہ میدان اڑیا
سخت دھوکہ فریب زنانیاں دا ، ایہ چیچیوں کال بجان اڑیا
دھنی دین دے کئی کترا جاندے ، ہوندی مسجدیں بن کے اذان اڑیا
اجکل سیاستاں چلیاں جو ، متقی وی مشکل جان بچان اڑیا
ایتھے کسے وی نئیں ہن بہہ رہنا ، گھڑی پل دے سب مہمان اڑیا
ایہ دنیا سب فناہ فلنثہ ، قائم دائم اے لامکان اڑیا
ارشد صاحب نوں آکھیں خیال رکھن ، نال کوششاں تینوں پڑھان اڑیا
فزک حساب جیومیٹری مسئلے وی ، بڑی فکر دے نال سمجھان اڑیا
میرو دھار پیار تے نال الفت ، رنج ہوکے نہ ترھان اڑیا
کدے کدے وی کرن اوہ دل تازہ ، شعر دو تن چار سنان اڑیا

اظہر صاحب نوں میرا سلام دلویں ، اسلم صاحب آئے ساڈے سلطان اڑیا
کی کرداا اے اجکل انعام اللہ ، محمد شبیر طارق احمد خان اڑیا
لماں قد ننھا دلشاد بھٹی ، کیہڑے رنگ وچ محمد احسان اڑیا
ٹیڈی محمد شکیل دا دس مینوں ، کدے ویکھیا ای علی عمران اڑیا
کیہڑے حال دلوچ اقبال سارے ، باقی عارف الیاس ترکھان اڑیا
آکھیں چھالے شریف دربار جا کے ، مجھ غریب دے بھاگ جگان اڑیا
ٹھیک ٹھاک آں میں بھاگو وال اندر ، بڑا رہناواں وچ ارمان اڑیا
لگا جاوندا اے پیاسن الٹھامی ، لگا خط وی میں عکان اڑیا
خالق یار منیر خدا حافظ ، اوتے ساریاں دا نگہبان اڑیا

عزیزم غلام عباس راشد

صفت لاشریک دی کراں پہلے ، بسم اللہ ہن قلم چلا دیناں

فیر نام رسول مقبول اُچا ، چوّاں یاراں ول رخ پوا دیناں
ابوبکر عمر عثمان غنی ، فیر حیدری نعرہ لگا دیناں
دوے حسن حسین جوان سوہنے ، شیر علی دے بھاگ جگا دیناں
یاد کراں جناب اصحاب سارے ، مدد شاہ جیلان ٹھہرا دیناں
ہن اصل موضوع دیول آوناں ، یاد اپنی تازہ کرا دیناں
خبرے یا دوی رہیا کہ نئیں تینوں ، ہس کے گل گوا دیناں
اجکل بالکل ٹھیک ٹھاک آں میں ، محفل شہر کراچی وچ لا دیناں
شالا آپ وی پئی خیر ہووے ، اگے رب دے ہتھ پھیلا دیناں
محمد سعید نصیر نوں خوش ہو کے ، میرا گھٹ سلام دعا دیناں
قاری ہوراں نوں دوہراں یاد دیویں ، الٰہ جان نوں خوب ہسا دیناں
سوہنی ناں گجے دو جا ہے ... اوہدے سچ نال ... ملا دیناں
صابر ناں وی ... جوان ... پا دیناں

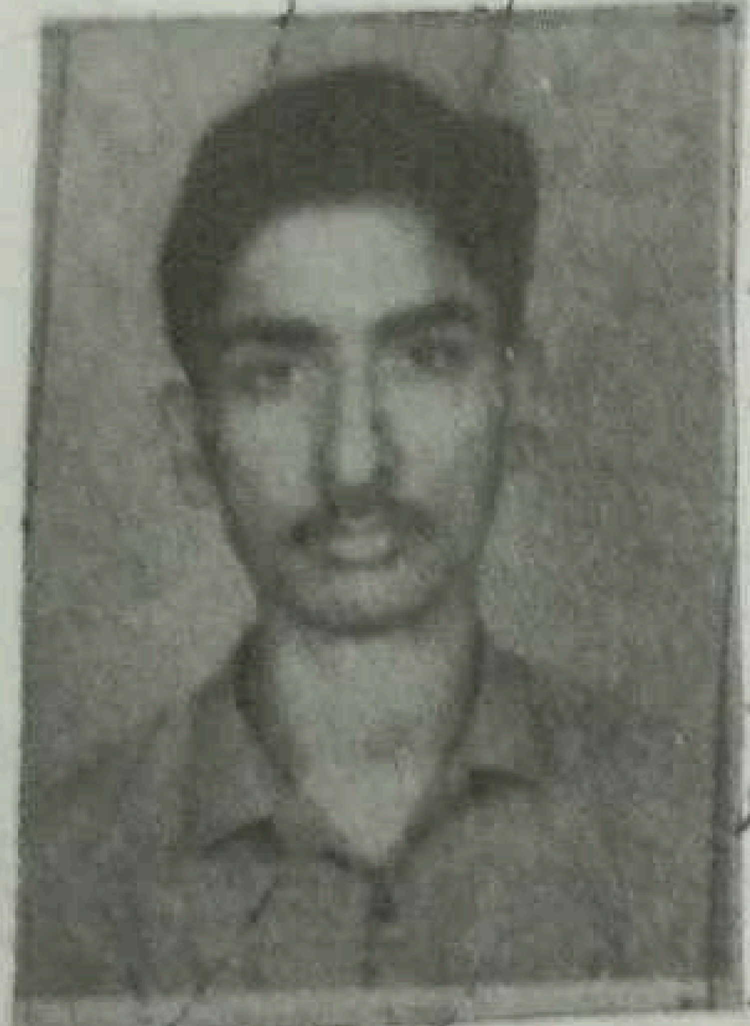
ارشاد احمد سیالکوٹ اندر، میرا اونوں پیغام پہنچا دیناں
سرفراز حافظ دووے محمد آصف، فاروق عادل نوں وی سمجھا دیناں
کہہ دیناں شہزاد نوں یاد آئی، تے غصے رہوے نہ او مسکرا دیناں
اللہ کرے تے سہیل دا میل ہووے، تے ممتاز دا ہتھ دبا دیناں
چغل خور کوئی کول بخیل ہووے، بانہوں پھڑ کے بے شک اٹھا دیناں
لائے فیض نوں آکھنا پنڈ ساڈے، شامی کنگ دی تار کھڑکا دیناں
اوسے طراں فیر بہہ کے منجھیاں تے، میری یاد اندر گیت گا دیناں
میرے بھائی نذیر نوں جاننا ایں، ویلیک کبھی تے حاضری جا دیناں
تیرے سنگ دا ساتھی جے کوئی آوے، لکھنوال وچ اونوں بٹھا دیناں
مظہر نالے سجاد نوں داد دیویں، کوئی چنگا جیہا داہ سکھا دیناں
عظمت اللہ عرفان شاگرد میرے، کوئی چنگی نصیحت فرما دیناں
نالے اظہر اقبال مقصود تائیں، میرے حصے دی چاہ پیا دیناں
سرور آصف محمود یسین تائیں، ایہ آکھنا وعدہ نبھا دیناں
افضل طاہر منظور نئیں دور کوئی، رحمت اللہ نوں خط وکھا دیناں
کجھ سیمی تجمل وی سمجھ گئے نیں، نال نال تحمل سمجھا دیناں
بچے بڑے سن کوٹلی کوٹلے دے، اودھر کر کے موہنوں بلا دیناں
کٹھیاں کر کے ہم جماعتیاں نوں، پڑھ پڑھ کے خط سنا دیناں
نالے ہنساں نالے فضول کرنے، بے شک مزاح وی اڈا دیناں
امجد صاحب جناب جو اپنے نیں، میری خیر خیریت بتا دیناں
بھائی عادل فاروق نوں نال لے کے، مالک صاحب نوں ہتھ لوا دیناں
لبھ جائے جے کوئی استاد تینوں، میری طرفوں گل جتلا دیناں
لنگدیاں لنگدیاں جا کے شاہ بھوے، میرے واسطے سیس جھکا دیناں
باوا صاحب دربار تے کدے کدے، کجھ ٹو نالے حاضری جا دیناں

بابے گھینے شاہ حاضری دے کے تے، میرا حق ایہ کر ادا دیناں
سورت فاتحہ پڑھ اخلاص دلوں، ثواب روحاں نوں خوب پہنچا دیناں
لنگ دیاں ظاہر ولی سرکار کولوں، ختم پڑھ کے تے بخشا دیناں
میرے خاص شاگرد عباس جانی، پڑھ کے پڑھ جماعتاں مکا دیناں
لوکاں آکھیا او نئیں پڑھ سکدا، بس ایہ لاماں میرا لا دیناں
ویکھ ویکھ کے دنیا حیران ہووے، اک ایسی مثال بنا دیناں
کوئی گل نئیں ہووے دی حل مشکل، جو لکھیا او خدا دیناں
نکے نکے نے بھین بھرا تیرے، کول بہا کے خوب پڑھا دیناں
لعنت رب دی ہوندی اے جھوٹیاں تے، ایہ گل فیصلے تک پہنچا دیناں
ڈوگیس بھائی زمان اے جان ساڈی، اطمینان یقین دلا دیناں
ڈٹھا خواب اعجاز ناراض ہویا، راضی کر او وڈا بھرا دیناں
طارق شہر گجرات دا خیر ہووے، صنعت بہادری رنگ چڑھا دیناں
اک نکے جاوید دا شعر بنے، انے واہ او فیر سنا دیناں
میری کسے دے نال ناراضگی نئیں، کھل کلیاں غنچے کھلا دیناں
دو سال کرائی جو میں محنت، پانی اوس نوں شوق نال پا دیناں
جے تے لائی آ تے فیر توڑ چاڑھیں، کیتی گل نوں توڑ وِدھیا دیناں
ساڈی دوستی دنیا جان دی اے، نہ ادھ وشکار مکا دیناں
اگے کیتی آ قدر تے جی صدقے، قدر دان نوں اجر خدا دیناں
میریاں سب نصیحتاں یاد رکھیں، کسے قیمتے نہ بھلا دیناں
کرناں مائی تے باپ دا نام روشن، دل پڑھنے دل لگا دیناں
دولت مال اے سب فناہ فللہ، علم لازوال ودھا دیناں
لائے لوکاں دے تہمتاں طعنیاں نے، اکوار تے بچیہ لا دیناں
ایہ انسان خطا دا پتلا اے، نہ کسے نوں اپنا واہ دیناں

کسے چیز دی لوڑ تے شوڑ ہووے، نہ جھکناں یاد کرا دیناں
بڑے ذوق تے شوق دے نال جا کے، کر عشق نماز ادا دیناں
دو سال دے وچ غلطی ہوئی ہووے، سچے دلوں بھُلا دیناں
ہور لوڑ تے نئیں سمجھاونے دی، جے تے ہے تے کر اطلاع دیناں
غلام رسول گوندل ایہ ٹڈو گیاں دا، ریل اوسدے کولوں بھروا دیناں
چھوٹی عمرے اجے معصوم تیری، پھر بڑے کے نہ لنگا دیناں
لائے موسے دا کم تے اکیا سے، کر صحت نوں نہ تباہ دیناں
ہتھ بنھ کے عرضاں کرناواں، خط شیشے دلوچ مڑھا دیناں
ریجھاں خوشیاں تے فیر نال چاہواں، اندر کندھ دے نال لٹکا دیناں
الفت نال بھریا نامہ محبتاں دا، دل کیتا تے واپسی پا دیناں
خالق یار دی یاری نوں قائم رکھیں، ڈنکا دنیا وچ وجا دیناں

عزیزم اظہر اقبال

صفتاں والے دی صفت نہ مکدی اے، صفتاں والڑا رب جلال اے او
صفت حضور پر نور دی کری جانا، بی بی آمنہ دا نوری لال اے او
ابوبکر فاروق عثمان غنی، حضرت شاہ علی بے مثال اے او
سارے جناب اصحاب بلند رتبہ، کندھ دین دی حضرت بلال اے او
چین حسن حسین نبی اکھیاں دے، کیتی کربلا وچہ کمال اے او
مدد پیر میراں بغداد دیوے، لجاں والڑا تے لجپال اے او
خط لکھنا تدھ نوں بسم اللہ، واپس مینوں وی دیونا ڈال اے او
ایناں چر ہویا توں تے چھپیا نئیں، ہمینوں فیر وی تیرا خیال اے او
ٹھیک ٹھاک کراچی دے وچہ آں میں، میرے پیاریا میرا کی حال اے او

مائی صاحبہ دے قدماں وچہ بہہ کے، سلام دیونا عاجزی نال اے او
میری طرفوں پچھنا گھنا ای، دو وچہ آکھنا اظہر اقبال اے او
ہتھ بنھ کے معافیاں منگ رہیا، کیتی سختی جاں دی گال اے او
رو رو کے ہو گیا دل مومن، آکڑ خودی ہیں سٹری نکال اے او
میرے کلرک طرفوں پچھنا گھنا ای، دو وچہ آکھنا اظہر اقبال اے او
ہن دس کھاں کیہڑے نیں رنگ تیرے، بدل گئی جاں کر اوہ لجپال اے او
غلام عباس راشد اک آکھدے کساں خاص واسطہ اکمعتوال اے او
مل جائے تے دل دی کہہ دیناں، سمجھ جاشیدا میرا ہم خیال اے او
دس مظہر مقصود کی کردا اے، لگا وچ رہندا والی بال اے او
انور امجد فاروق اقتی رکھار وہ، صفدر کتھے رہندا اظفر اقبال اے او
عابد فیض عرفان رخسار ہوری، محمد رفیع دی اوو اکھڈال اے او
ناظم خالد جاوید مشتاق تنویر، کی کردا محمد افضال اے او
ہر اک نوں دئیں سلام میرا، وکھو وکھ نام لواں محال اے او
اجے تیک نتیجہ تے نئیں آیا، کلرکاں کیتی تے نئیں ہڑتال اے او
بچیہ صدق نمازوی پڑھیا کر، فرض رب دا پہلا سوال اے او
اجے تیک سرگودھے دیوچ ای ایں، دس سرگودھے کوئی دکھ مال اے او
کاروبار دکان کوئی پالئی آ، جاں کوئی ہور دا ہور جمال اے او
تائپ ویلک نئیں لبھدی ملنے دی، جاں فیر کسے نیں دتا سکھال اے او
جاں فیر ساڈے نال نفرت ہو گئی اے، اظہر ہو گیا نونہال اے او
جاں تے ساڈے نال مطلب نئیں رہیا، جاں سانوں ہن رہیا توں ٹال اے او
جاں کوئی گناہ تے عیب ڈٹھا، جاں آگیا مینوں زوال اے او
پتہ ہوندا کہ چھڈ سدھار جاسیں، کدے نہ لاندا موہنوں نال اے او
چلو چھوں خدا دی مرضی اے، نئیں تے آپ دی کی مجال اے او
خالق یار کولوں دور دور رہنا، ہیر اساریاں دا بھائی وال اے او

موہنام بھٹو شیدائی
معرفت بابا تاجدین

بسم اللہ پڑھ کے کرناواں، صفت شروع پہلاں لامکان دی جی
کنی اکھ دا تے فیکن ہوندا، ڈور ہتھ جدے دو جہان دی جی
فیر صفت حضور پر نور لکھاں، شاہ کونین تے عربی سلطان دی جی
منکر سڑن تے مومن درود پڑھن، کوئی حد نئیں اوسدے شان دی جی
ابوبکر صدیق فاروق اعظمؓ، عثمان غنی تے شیر یزدان دی جی
فیر حسن حسین لجپال دووے، جنہاں سارا اے ہر میدان دی جی
فیر جناب اصحاب بلال سنّے، سار جان دا او آذان دی جی
فیر پیر میراں بغداد والے، محی الدین تے شاہ جیلان دی جی
کی حال اے میرے پیاریاں دا، پہلی سرخی میرے عنوان دی جی
ٹھیک ٹھاک دعاواں آپ دیاں، بڑی رحمت اے رب رحمان دی جی
اجکل کراچی دلوچہ آل میں جاچ سکھاں دا گڈی چلان دی جی
میرا وحید سعید کی کردا اے، کی حالت اے میرے ارمان دی جی
اللہ کرے تے سہیل دا میل ہووے، کیسی صحت اے اجکل احسان دی جی
ڈیرا پال کے کول محمود ارشد، شیریں بھلے نہ اوہدی زبان دی جی
دل کرے سلیم نوں مل لواں، ڈھیل کراں نہ قسم قرآن دی جی
اوسے طراں اوہ شوخیاں کردا اے، عادت بدلی نئیں عمران دی جی
ظہیر الدین بابر کیسا محمد صابر، گل پچھناں سب زمان دی جی
کنج روف پڑھائیاں کردا اے، کنج چلے دکان کریان دی جی
اطہر اقبال سی اک رفیق میرا، توفیق دے رب چاہ پیان دی جی

شاہ ویز نیازی دے شعر سنا وندا سی، ممبئی ہوسی غزل گان دی جی
کہنا آصف نوں تیرا سلام آیا، کوئی لوڑ دی نئیں گھبران دی جی
کس رنگ وچ ندیم اسلم، اجے خیر اے نال جند جان دی جی
اک گل نثار نوں کہہ دیویں، راہ پھڑنہ لے شیطان دی جی
تیرا یار سکول تھیں لنگدا سی، جنہوں عادت سی شعر لکھان دی جی
مینوں النور پرویزوی یاد آوے، جنہوں عادت اے بالاں کران دی جی
بہلپور مقصود موجود اے ناں، اکھاں موٹیاں شکل پٹھان دی جی
اوہ فراز نواز المجید، شالا خیر ہووے سلیمان دی جی
حافظ طارق تے قاری مشتاق احمد، پکی گنڈ نے دین ایمان دی جی
او طبع مسکین لسٰین احمد، جند ٹھیک روے عرفان دی جی
ساڈا زاہد شوقین اے وکٹاں دا، ریجھ صغیر نوں ہٹ لگان دی جی
عبدالقدیر تے نئیں دلگیر رہندا، تصویر ہبل دی نئیں نعمان دی جی
صداقت حسین کبڈیاں کھیڈ دا اے، نصیحت دلونا پڑھن پڑھان دی جی
غلام عباس نوں دئیں سلام میرا، الواحد آکھیں مسلمان دی جی
او صحن وچ نٹ لگا وندا سی، گسیم کیسی رخشاک کپتان دی جی
پچھے تھڑ دڑے مظہر حسین کھیڈے، سرور کیسی اے اوس جوان دی جی
بابے تاجے نوں دئیں سلام چوکھا، طبع کیسی بابری تے گلفام دی جی
میری طرفوں ارشد نوں کہہ دینا، تیاری خوب کرے امتحان دی جی
ہن تصور حیات کی کردا اے، محفل لاندا اے گان وجان دی جی
پچھیں چاہ ریاض تھیں پی کے تے، حالت کیسی اے اوہدی دکان دی جی
نالے مولوی ارشد نوں تھاں پچھیں، اصلاح بنی اے دین دوان دی جی
دینا پڑھنے سننے والیاں نوں، سلام ایہہ عادت انسان دی جی
تینوں آپ ای پڑھنا آجاسی، خط لوڑ نئیں کردوں پڑھان دی جی
چنگے کم جہان تے کریا کر، ہور لوڑ تے نئیں سمجھان دی جی
خالق یار دی سبنوں خیر دسیں، بندے گھڑی دو پل مہمان دی جی

ترتیب جھوک حسینی کربلا

تمہید

ٹٹ گئی قلم ابتداء اندر، پیا سوچیا واں ہن کیا لکھاں
اج پہلی محرم دی چن چڑھیا، ہنجو اکھیاں وچ لیا لکھاں
گوشے الگ بیٹھا او وا تیب رہیا، اپنے دل نوں وی سمجھا لکھاں
خالق یار پیارے دے نال صدقے، صدقے جھوک حسینی کربلا لکھاں

آغاز

جھوک حسینؓ سیدؑ کربل وسائی اے
جھنڈڑی اسلام اتوں گول گھمائی اے

(1) جھوک حسینؓ والی آ کربل گاوئیے　　اللہ تے نبیؐ سوہنے نام لگاوئیے
چلیا حسینؓ کربل نال ٹر جاوئیے　　شہر مدینے اندر، نیہر گئی دوہائی اے
جھوک حسینؓ سیدؑ......

(2) علیؓ دے جائے نالے، زہرا دے لال نیں　　زینب ہمشیرا اوہدے قاسم وی نال نیں
سخی سردار وڈے وڈے لجپال نیں　　شبیہ رسولِ اکرم حسن دا جائی اے
جھوک حسینؓ سیدؑ......

(3) چلو جی چلو چلیے، آقا فرماوندے　　لے کے تے بال بچڑا، تیار ہو جاوندے
عون و محمدؓ سارے، نیر وگاوندے　　روندی کرلاندی بچڑی صغریٰ وی آئی اے
جھوک حسینؓ سیدؑ کربل وسائی اے
جھنڈڑی اسلام اتوں گول گھمائی اے

(4) ابا جی جاناں اے میں وی کوفے دیار نوں　　رو رو کے آکھے بچڑی سیدؑ سردار نوں
اگوں جواب دتا، صغریٰ بیمار نوں　　تیرے تے جان والی حالت نہ کائی اے
جھوک حسین صدقے......

سوال صغریٰؓ

ح: کلیاں چھڈ وچاری نوں نہ جائیو، پچھے رہ کے کی سنوارساں گی
کیہڑی غرض بنی مرض والڑی تیں، کیہڑے فرض دا قرض اتارساں گی
ویر اصغر معصوم نیں تھبانئیں، کدا ابا جی جھولا جھلارساں گی
خالق یار پکار دی پئی صغریٰ، ڈھائیں وچ فراق دے مارساں گی

(5) فیر سوال کیتا صغریٰ بیمار نیں　　مار وی سٹنیں مینوں اصغر دے پیار نیں
لے کے تے چلو مینوں جھولا جھلار نیں　　نام خدا دے الیوا، رٹ لگائی اے
جھوک حسین صدقے......

(6) دے کے پیار آقا لگے فرمان جی　　آوے دا لین تینوں، اکبر جوان جی
اللہ دے آسرے تے، ہونائیں حیران جی　　تیرے تے ساڈے اندر، پینی جدائی اے
جھوک حسین صدقے......

ماہیا

یا حسین حسین حسین آقاؓ، پھیرے ہتھ صغریٰ سر پیار دا جی
بچی آسیں مدینیوں ٹر چلے، ہویا تور تکلیں امر غفار دا جی
دل ہوندیوں تے تنگ رل جاندوں، او سامنے روضہ سرکار دا جی
لے کے بال بچہ نالے دین سچا، خالق یار حسین سدھار دا جی

(7) ٹریئے حسین سیدؑ جانی رات جی　　تکی آ زمان ویکھو ربدی ذات جی
لائے نیں ڈیرے جا کے، اتے فرات جی　　بالکل پردیس اندر، ڈھیری کانہ ڈھائی اے
جھوک حسین صدقے، کربل وسائی اے
جھنڈڑی اسلام اتوں گول گھمائی اے

(۸) چھاگ پئے بھاگ ویکھو حرؓ دیا آوندا ۔ آن کے وچ قدماں سیس نواوندا
نامی گرامی اپنا، حامی ہو جاوندا ۔ واہ خدا اوہدی قسمت چمکائی اے

جھوک حسین صابر......

(۹) حرؓ مرید ہویا کربل مقام اے ۔ جنگ دے ساز بجھو، آیا پیغام اے
شمر پلید موذی، بے لگام اے ۔ صبر رضا دی شاہ نیں حد مکائی اے

جھوک حسین صابر......

صابر ہو صبر حسینؓ ہو بہادر

بناں ہتھیار میدان نئیں لڑن ہوندا، جدے ہتھ دیوچ تلوار بہادر
کوئی آکھدا اے ذوالفقار بہادر، کوئی آکھدا چورچکار بہادر
کوئی آکھدا عشق پیار بہادر، کوئی آکھدا سخی سردار بہادر
اِنَّ اللّٰہَ مَعَ الصّٰبِرِین ط، صبر حوصلہ اے خالق یار بہادر

(۱۰) نگے پئے فیر سیدؓ کرن تیاریاں، ۔ ویکھ کے حالت زینب کر دی اے زاری
جانا اے اساں پہلاں ساڈیاں واریاں ۔ پکڑ کے دو دوے بچڑے فوراً لیائی

جھوک حسین صابر......

(۱۱) عون و محمدؓ دو دوے بے قرار نیں ۔ جنگ دیواسطے او کھلے تیار نیں
دیؤ اجازت تاں ایہ میرے دلدار نیں ۔ عرض حسین اگوں قبول فرمائی اے

جھوک حسین صابر......

(۱۲) اماں نوں پئے آکھن، سانوں ہن جان دے ۔ مار کے آئے نعرہ، وچ میدان دے
ویکھ کے لوں اٹھے، لامکان دے ۔ نور دی فوراً اتے، رحمت برسائی اے

جھوک حسین صابر کربل وسائی اے
بنڈری اسلام اتوں، گول گھمائی اے

(۱۳) ہوئے شہید بچڑے، پانی سکینہ نئیں منگیا ۔ لکھاں کروڑاں کولوں عباس نئیں سنگیا
تائیں خدا اونوں، رنگاں وچ رنگیا ۔ وچہ میدان جدوں، جرأت وکھائی اے

جھوک سرکار ساڈی......

(۱۴) آیا میدان قاسمؓ، بیٹا بھرا دا ۔ لسے شیر بر لو مڑ، کم جرار دا
ویکھے نئیں تیر لگدے، حوصلہ شاہ دا ۔ الغرض اکھ وچوں، اک وگائی اے

جھوک سرکار ساڈی......

بیت

ط:- طبع جوان حسین ورگا، انیس جگ تے جمیاں کوئی وی نئیں
کربلا دیوچ جیول ہوئی، اج نئیں ہونی اگے ہوئی وی نئیں
ویکھے قاسم عباس شہید ہوندے، الغرض اک سرکار دی چوئی وی نئیں
خالق یار میاں دواں عالماں تے، ہونی کرے یزید دی دھوئی وی نئیں

(۱۵) چھاگئی اوس ویلے خیمے وچہ ترانگی ۔ صد آفرین بچیہ تیری جوانگی
دسے داہن آکے، اکبر مردانگی ۔ زمیں آسمان جیندی منی شاہی اے

جھوک سرکار ساڈی......

(۱۶) پہن پوشاک نوری اکبر دی آیا اے ۔ پھر طلو بہادر وا ایہ، عمر و فرمایا اے
اکلا جوان یارو، نہ گھبرایا اے ۔ پلاں دیوچ پئی کیتی تباہی اے

جھوک سرکار ساڈی......

(۱۷) جنگ دیوچ اکبر، موہنوں نئیں موڑیا ۔ شیر دلیر ہو کے، مان کیاں دا توڑیا
کیتا جمال ناطہ، رب نال جوڑیا ۔ اکلے جوان ساری، فوج نسائی اے

جھوک سرکار ساڈی......

(۱۸) رل کے فیر سارے لشکر نیں گھیریا ۔ ہویا شہید اکبر، رباوے میریا
ہر کوئی پکار دا اے، ہے دستہ گیا ۔ از لال دی لگی ہوئی توڑ نبھائی اے

جھوک سرکار ساڈی

حال صحیح

اٹھاراں سال دا نوجوان اکبر، جنگ واتے میدان وچ آیا اے
اکلے شیر دلیر جرار بہادر، پوری فوج نوں اگے لگایا اے
عمرو پیا للکار دا فوجیاں نوں، اوناں تیراں دا مینہ برسایا اے
خالق یار میاں ویکھ اسطراں، اکبر رتبہ شہادت دا پایا اے

فریاد زینب (رض)

مینوں تیری جدائی نہیں سہن ہوندی، میرے پھل نوری گلزار اکبر رض
اکھاں تیرے دیدار نوں سہکدیاں، مار سٹیا تیرے پیار اکبر رض
ہوئی کوئی تمنا وی نہیں پوری، آئی چٹ دا چٹ بہار اکبر رض
خالق یار من ملاں دے روز محشر، گیوں تیر وچھوڑے دے مار اکبر رض

(١٩) چک کے فیر آندا، ننھے جہے بال نوں — ذرا نہ ترس آیا، موذی چنڈال نوں
دتا نہ گھٹ پانی، حالوں بے حال نوں — کوفے تے والیاں نے، اکھ بدلائی اے
جھوک سرکار ساڈی......

(٢٠) ہتھاں وچ جدوں اصغر، تیر آلگیا (ہتھاں) — تیز رفتاری اندر، خون فیر وگیا
پی لیا جام بچے، شہادت دا رجیا — کھود کے قبر آقا، نعش دفنائی اے
جھوک سرکار ساڈی......

(٢١) ساون دے مینہ وانگوں وسدے تیر نیں — سینے وچ کھان والے، صغری دے ویر نیں
ویکھیا معاملہ ایہ، سید شبیر نیں — عشق نہیں عشق والی، حد ٹپائی اے
جھوک سرکار ساڈی کربل وسائی اے
جنڈڑی اسلام اتوں گول گھمائی اے

عزم حسین رض

تھا۔ تھا حسین دا عزم ایہو، سب کجھ دین اسلام اتوں وار جاواں
بازی سر تے دھڑ دی لا کے تے، پہلاں اپنا آپ سنوار جاواں
دھندے رہن یزید پلید موذی، اپنے فرض دا قرض اتار جاواں
خالق یار او کربلا اندر، نعرہ حیدری مار للکار جاواں

(٢٢) وچ مدینے بچی صغری پئی روندی — اتھر تے اتھر اکھاں وچوں پئی چوندی
ویکھیا ڈاچی والا، اٹھ کے کھلوندی — دتا پیغام فوراً، دیر نہ لائی اے
جھوک میرے پنج تن آقا......

پیغام صغری

بھرا بھلا ہووے تیرا قاصدا وے، چھیتی لے پیغام تے جا چھیتی
آکھیں صغری بیمار ہن ٹھیک ای اے، آکھیں اکبر نوں ہن وی آ چھیتی
ویر اصغر معصوم نوں چم کے تے، ایہ کہڑا تا ای دیئیں پہنچا چھیتی
خالق یار فیر خویش قبیلڑے نوں، میرا دئیں سلام دعا چھیتی

(٢٣) صدقے وے صدقے، ڈاچی ڈاچڑی والیا — عرصہ چھ مہینے، میں لنگھالیا
کنبلے کوفے سارا، خبراں جا لیا — قاصدا نہیں سی جاسد، ڈاچی پچائی اے
جھوک میرے پنج تن آقا......

(٢٤) خیمے دل لٹ گئے، سید سردار نیں — صغری دے قاصد ہوری، خدمتگزار نیں
کلیا اے خبر نامہ، اوس دکھیار نیں — مدتاں دی ستی ہوئی، پیڑ جگائی اے
جھوک میرے پنج تن آقا......

(٢٥) صغری دے ولوں قاصد، کیہی فریاد لے — آدے والیں کر نہیں، اکبر نوں یاد لے
کوفے دے شہر اندر، کیسا سواد لے — درداں دی بھری ہوئی، کہانی سنائی اے
جھوک میرے پنج تن آقا......

(٢٦) پڑھیا فیر خط آقا، صبر نال کھول کے — دتیاں دعاواں مونہوں، قاصد نوں بول کے
ہووے دا بھلا تیرا، آہوں جند رول کے — لا کے تے خط سینے، اگ بجھائی اے
جھوک میرے پنج تن آقا......

(٢٧) جلدی نال فیر آقا، قاصد نوں گلیا — آکھیں بھرا تیرا، تیراں نیں سلیا
عون و محمد رض قاسم رض خاک وچ رلیا — ویرن عباس غازی دی گل بتائی اے
جھوک میرے پنج تن آقا کربل وسائی اے
جنڈڑی اسلام اتوں، گول گھمائی اے

(۲۸) آکھیں تسلی دے کے، صغریٰ وچاری نوں — نالے پیار دے کے، درداں دی ماری نوں
ایہہ بھی سنیہوڑا دئیں، اوس دکھیاری نوں — سارے دی ماری جھوک کربل لٹائی اے
جھوک لجپال آقا......

(۲۹) خیمے دلوں چ آئے، قاصد نوں توڑ کے — عابد بیمار بچڑا، آکھے ہتھ جوڑ کے
جاواں بہشتاں نوں، دشمن مروڑ کے — آقا فیر اوسنوں ایہہ گل سمجھائی اے
جھوک لجپال آقا......

(۳۰) عابد بیمار بچیہ، جنگ وچہ آ نہ — جہان اتوں سیداں دا، نام گوا نہ
رمزاں ایہہ ساڈیاں، کر افشاء نہ — ایس بچیں گے عابد، جیبھ نہ ہلائی اے
جھوک لجپال آقا......

(۳۱) کہیا فیر بیبیاں نوں، رونا کرلانا نئیں — خیمیاں وچہ رہنا، شور مچانا نئیں
لج مسکین دی نوں، داغ لگانا نئیں — کیسی لجپال سوہنی نصیحت فرمائی اے
جھوک لجپال آقا......

(۳۲) اودھر یزیدیے رہے للکار جی (لعین) — ہن میدان آ ونیں، کیہڑے جرار جی (لعین)
جدوں ایہہ سنیاں، سخن سرکار جی نے — کاٹھی لگام سنیں، دلدل تے پائی اے
جھوک لجپال آقا......

(۳۳) فیر حسین آقا ہوئے تیار جی — ہتھ دے وچہ سنبھل لئی تلوار جی
شاہِ لولاک دی نالے دستار جی — پڑھ کے بسم اللہ سر تے سجائی اے
جھوک لجپال آقا......

حسین

صابر رضؒ

گلاں نال گلاں رہے بنن لکھاں، گل نئیں حسین جیہی کرن ہوندی
ڈٹھے سورے مرد جوان جنگی، جنگ نئیں حسین جیہی لڑن ہوندی
جھل گئے پیاس جیوں حسین صابر، ایس طراں پیاس نئیں جرن ہوندی
خالق یار کرئیے یادیں لکھ چارے، ریس نال حسین نئیں کرن ہوندی

(۳۴) حیدری مار نعرہ آئے میدان میں — ایسیاں خوبیاں نئیں کسے جوان میں
لفظ میں لاں کیہڑے اوسدی شان میں — ملک تے حوراں پیاں دین صفائی اے
جھوک حسین راشد......

(۳۵) کہیا حسین نوں، عمرو پلید نیں — اجے وی بیعت من لو، سارے مرید نیں
کجھ نئیں بگڑن لگا، کم مفید نیں — اگوں جواب دتا، ساڈے وی ہاہی اے
جھوک حسین راشد......

مومن دی بونی

لگے وس تے مومن نسدا نئیں، ویلا اج دا چھڈ دا نئیں گل پچھے
مننی بیعت یزید پلید دی نئیں، سوہنے گل دتا ہوئی گل پچھے
ہستی واسطے گیا او جیہڑ وستی، کجھ رکھ نہ لیا کربل پچھے
خالق یار او کربلا اندر، حسین گل کیتی رہ گئی گل پچھے

(۳۶) آقا حسین آکھن گل سمجھاؤ ناں — کس دی بیعت مناں، ٹھاتیاں پاؤ ناں
لڑن میدان اندر، نکل کے آؤ ناں — کھلا میدان اندر، اکلا سپاہی اے
جھوک حسین راشد......

(۳۷) تیغ حسین چلی، کٹیاں نوں مار دی گئی — ہلل دلوں چ سر دے، گھاٹ اتار دی گئی
سجے تے کھبے پاسے، لاشاں کھلار دی گئی — رل کے فیر سب نیں، کیتی چڑھائی اے
جھوک حسین راشد......

(۳۸) گھوڑے تے بیٹھے بیٹھے، آ گئے فرات تے — نازک توں نازک گھڑیاں، سید دی ذات تے
لکھدیاں چھائی حیرت، قلم دوات تے — ایسی نہ اج تائیں، ہوئی لڑائی اے
جھوک حسین راشد

(۳۹) کیتا حسین نوں زخماں نیں چور اے — وقت نماز اتوں پڑھنی ضرور اے
سجدے دے سر اتے، وار سپور اے — منی نئیں بیعت آقا گردن کٹائی اے
جھوک حسین راشد کربل وسائی اے
جنڈڑی اسلام اتوں گھول گھمائی اے

۴۰ شاہ حسین جامہ خون نال رنگیا — کٹ کٹ کے سیس نیزے موذیاں ٹنگیا
سوز منائے زمیں، امبر دی کنبیا — جھوک حسین والی حوراں وی گائی اے
جھوک حسین لوکو......

غمِ حسین رض

غ:- غم حسین دا نئیں جنہوں، سُتا غفلتاں وچ بے دین اے او
اوہدا حج زکواۃ فضول روزہ، قبول نماز نئیں خاص لعین اے او
واہ واہ سرکار دا کارنامہ، مسلماناں لئی تحفہ حسین اے او
کربل شاہ حسین وسادتا، خالق یار دا بس یقین اے او

۴۱ نانے دے دین اتے، ہوئے قربان جی — اک جان دے دو نائیں بہتر جوان جی
نیزے دی نوک اتے پڑھیا قرآن جی — دے کے سر آقا، گل وڈھیائی اے
جھوک حسین لوکو......

۴۲ بھائی دی لاش اتے، آئی شمشیر وائی — چھاتی جسم وچوں کھچ دی تیر وائی
جھاڑ دی دھوڑ دھپہ، وگدے نیر وائی — جنہاں نیں خون دی، ندی وگائی اے
جھوک حسین لوکو......

۴۳ بھین حسین دی، ہوئی بے چین وے — جھاگ او جھاگ ویرن، ترسدے نین وے
رات دے تریڑے ترلے نین وے — رین مسکیناں اتے، غماں دی چھائی اے
جھوک حسین لوکو......

۴۴ آکے تے خیمیاں نوں اگاں وی لائیاں نیں — کیتیاں ظالماں نیں، بے وفائیاں نیں
کربلا اندر پیاں دوہائیاں نیں — ہو وناعدم نوں، سب نیں راہی اے
جھوک حسین لوکو......

۴۵ قافلہ قید ہویا کوفے سدھایا جی — شمر پلید ہوراں جشن منایا جی
کوفے دا کوفہ سارا دیکھن نوں آیا جی — مبارک زیاد کولوں عمر نے پائی اے

جھوک حسین یارو کربل وسائی اے
جھنڈڑی اسلام اتوں گول گھمائی اے

۴۶ قافلہ فر کتیا، موصل روان جی — اگوں دمشق اندر، فوراً پہنچایان جی
سر یزید اگے، نہ شرمان جی — شرم حیا او ناں گل تھیں لاہی اے
جھوک حسین سچے......

۴۷ دھر کے سر اگے، یزید فرماوندا — ویکھ نے توں عابد، رب وڈھیاوندا
بچہ بیمار سی او، چپ ہوجاوندا — جلدی نال گل اگوں زینب پرتائی اے
جھوک حسین سچے......

جوابِ زینب

ہر اک نوں بجیڑے لاڈلے نیں، لاڈ ڈٹھا نئیں کسے حسین وانگوں
چڑھ کے مہر نبوت تے کھیڈیا اے، پیا چمکدا اے لالٹین وانگوں
تنگیاں ویکھ کے وی ذرا ڈھولیا نہ، چھڈیا صبر نئیں شاہ کونین وانگوں
تن من وار دتا خالق یار سیاں، کہنڈھی پائی نئیں حرف غنین وانگوں

۴۸ ویکھ یزید موذی، کون مہمان اسیں — نانے دے دین اتے ہوئے قربان اسیں
جھوٹیا توں جھوٹا، لے کے قرآن آئیں — حشر دہیاڑ نوں ایہ، دیئی گواہی اے
جھوک حسین سچے......

۴۹ شام دے جھیل خانے موئی سکینہ — تینوں نئیں ترس آیا، ہائے بے دینیہ
ماریاں ڈھائیں زینب سڑ گیا سینہ — فیر یزید موذی کیتی رہائی اے
جھوک حسین سچے......

۵۰ سر مبارک لبھا شکر گزاریا — بھین حسین دی نے ۞ تکیا تن من واریا
جھاگ دے جھاگ ویرن میرے دلاریا — ہنجواں نال اتے، عطر چھنکائی اے
جھوک حسین سچے کربل وسائی اے
جھنڈڑی اسلام اتوں گول گھمائی اے

بیت

خ ۔ خوشیاں غماں تھیں آ جاون ، کربلا دا جدوں فقیر ویکھاں
ہنجو اکھیاں دیوچوں ڈھلین کیوں نہ ، لوں لوں وچہ جدوں میں تیر ویکھاں
زینب آکھدی ویر پیار یا دے ، تیری حشر تک پئی تصویر ویکھاں
خالق یار میاں دل چاہوندا اے ، اگوار میں سیدؔ شبیر ویکھاں

۵۱ عابد بیمار اودھر خطبہ پڑھا رہیا — واقعہ کربل والا ، خوب روا رہیا
شمر پلید تائیں گل سمجھا رہیا — کم نئیں دین لگی ، ایہ دولت پرائی اے
جھوک حسین یارا . . . .

۵۲ ابن بشیر نال نعمان جی — صل علیٰ دا ورد پکان جی
کربلا آ کے لاشاں دفنان جی — واہ مراد اونے ، دے دی پائی اے
جھوک حسین یارا . . .

۵۳ پڑھ کے فاتحہ فیر پھڑلئی واپسی — وسندا خدا بیا آکھاں نال آپسی
کچھ تلاواں لیاں ، زمیں چپ چاپسی — جلدی نال ویکھیا تے وطن آبائی اے
جھوک حسین یارا . . .

۵۴ شہر مدینے اندر ، مچیا کہرام اے — حسین حسین آقا کہتے امام اے
شور مچاوندے سب صبح دی شام اے — زینب معصوم بچی چپ کرائی اے
جھوک حسین یارا . . .

انور میر تے آقا مقیم (رح)

کربل دی جھوک ویران دھرتی ، جتھے ہوئی زینب دلگیر دی گل
ڈگ پیندی اے قلم وی ہتھ وچوں ، جدوں چھڑے صغریٰ دے ویر دی گل
اجکل نئیں کربلا اندر ، روزِ ازل تھیں ہوتی انور میر دی گل
خالق یار میاں مک سکدی نئیں ، بدر منیر تے آقا شبیر دی گل

۵۵ آیا فیر قافلہ روضے سرکار تے — ویکھ کے چھائی غشی ، عابد بیمار تے
سارے درود پڑھو اللہ دے یار تے — ایسے دے صدقے سبدی ہوئی رہائی اے
جھوک حسین یارا . . .

۵۶ ہتھ اٹھا فیر منگن دعاواں — جگ جگ شالا جیون کربل دیاں تھاواں
معاف مسکیناں دیاں ہون خطاواں — خالق وی یارا اپنی بخشش چاہی اے
جھوک حسین یارا کربل وسائی اے
جندڑی اسلام اتوں گھول گھمائی اے

نتیجہ

مر گئے قاتل مر گئے قاتل ، ہٹی قلنج یزید نوں
سننے بچیاں قتل ہو گیا عمرو ، پانی لبھا نہ شمر پلید نوں
حرملہ ابنِ زیاد برباد ہوئے ، نیزے ٹنگیا خولی دے دید نوں
خالق یار سرکار دا نام زندہ ، سارے کرن سلام شہید نوں

رباعی

مسلم کوفے دیوچہ گیا جدوں ، تعداد بیس ہزار دا دون سی جی
ہوئی یزید پلید نوں خبر جدوں ، اوہدا اشورا نال سر جون سی جی
گلے اصغر دے لگا سی تیر جدوں ، دھارین کے وگیا خون سی جی
خالق یار او صدیاں بیت گیاں ، پتہ اج لگدا اے جیویں ہون سی جی

بخش مولا

نہ کوئی سنیا تے نہ کوئی ہویا اے ، بہادر شاہ حسین سرکار جیہا
کربلا وچ حد مکا دتی ، جھلیا ہور نہ کسے نیں وار جیہا
بچیا دین اسلام دی لاج رکھیں ، سبق دسیا نانے دے پیار جیہا
صدقے شاہ حسین دے بخش مولا ، گنہگار عاصی خالق یار جیہا

فریاد سسّی

(چھپ) اچھ آ کے مکھ وکھا پنوں
دیدے ترس رہے نیں تیرے ویکھنے نوں، چھیتی آ کے مکھ وکھا پنوں
سڑ چلیاں کھیتیاں پریم دیاں، بدل رحمتوں آ وسا پنوں
ریجھاں سمجھ امام قیام کھلیاں، آ کے عشق نماز پڑھا پنوں
نغمے پئی گاواں تیرے ہجر اندر، ساز سوز پیار وجا پنوں
بیڑی ادھ وشکار پئی کھائے ڈھولے، نال فضل دے پار لگا پنوں
خالق یار سنے عرضاں کرنی آں، اپنا دیس تے کیچ وکھا پنوں

دیوانہ وار سسّی

کدے جا پچھے اوناں ٹبیاں تھیں، کدے کیچ مکران او ویکھیا جے
کدے جا پچھے اوناں جھاڑیاں تھیں، کدے کیچ دا خان او ویکھیا جے
نام رب دے دب کیہڑ پرونی، میرا یاقوت مرجان او ویکھیا جے
شکل دوپہر وخدا دلیو تھیرو، نکل چلی اے جان او ویکھیا جے
کدے پچھدی ریت دے ذریاں تھیں، دسو نال ایمان او ویکھیا جے
خالق یار میاں لگاتار کو کے، بادشاہ جہان او ویکھیا جے

عیاّلی تے سسّی

وگے لوتتی اتے ٹبیاں دے، اک آ جڑی اجھڑ پیا چار دا اے
ڈٹھا زیور دا لشکارا اوسنے، دوروں سوہنیاں چمکاں مار دا اے

2 آکھے پری کوئی حور آسمان دی اے، دل وچ خیال گزار دا اے
غیبوں بھاگ جاں جھاگ پیے اج میرے، جنہوں ملیا تحفہ انوار دا اے
اینوں کسے جاں لٹ لیا ہو سی، ہویا نشہ جاں عشق پیار دا اے
جالی سودائی تے کملی ہوئی جھلی، پہ گیا وچھوڑا جاں یار دا اے
نین کسے نال جاں ملائے اینے، جنہاں چاڑھیا وچ بجار دا اے
آیا نیڑے تے خالق یار میاں، مونہوں بول کے پیا پکار دا اے

عیاّلی با سسّی

کون کوئی توں واس ای کیہڑا، پچھیا بابے عیاّلی
کس دے مگر سدھین توں ہولوں، کیہڑا اے تیرا والی
سروں پیروں لائی آ کا ہنوں، ہتھوں ہوئی ایں خالی
خالق یار آ بابے اگے، ہتھ بجھ ہوئی سوالی

سسّی با عیاّلی

سسّی نام میں آدم جائی، سن وے عرض عیاں بابا
شہر بھنبھور دے کول دریا دے، وچ جھدریاں سڑ یا ساؤ طوال بابا
رہڑ دا ویکھ صندوق دریا اندر، اتے لیا سسی باہر نکال بابا
دھیاں سکیاں وہار سنبھال کیتی، ریجھاں نال فیر سڑ یا پال بابا
پنوں خان نوں ویکھیا خواب اندر، جدوں عمر میری چوداں سال بابا
کالے تل اوہدے دل تل لیا، سنیاں ہو ویداای علی دا لال بابا

راتیں ستے سال دو وڈے سیج اتے، ہوتاں دے نال لیا نکال بابا
فجر ہوئی تے اٹھ کے میں روئی، کوک پا دتی ہال ہال بابا
اوہدے عشق نیں کر کنگال دتا، مار نظراں کھلے ایہہ وال بابا
نہ لبھے تے اڑیا جان جاوے، کھول دس دتا تینوں حال بابا
پنڈ کتنی دور حضور والے، میں غریب ول کر خیال بابا
تیڈے تھل مارو ہائے میں چل چلی، فوراً ٹھنڈڑا آب پیال بابا
اوہدے باہجھ اے بچن محال ہویا، گھر اعماں نیں پایا جنجال بابا
ہوئی جدوں دی نئیں سکھ چین ڈٹھا، دکھ منڈھ قدیم دے نال بابا
لے آئے نیں ستیاں ہوت جنہوں، پا رہی آں اوسدی فال بابا
دس ویکھیا ای ڈاچی والڑے نوں پاواں وچ دربار دھمال بابا
کسے طراں وکھال دے خان پنوں، پورا کر ایہہ میرا سوال بابا
خالق یار جاں صدقے لکھ واری، مہربان ہوسی رب جلال بابا

عیالی بابا سسی

بابے پچھیا دوجی واری، کیوں ہیں کرنی ایں زاری
ہو کٹھی سکے سیاہ نی ملے، تے چلنوں ہوئی ایں عاری
قسم خدا دی جھوٹ نئیں کوئی، نئیں ڈٹھے ہوت بیپاری
لائی کے تے فیر خالق یارا، توڑ نبھائیے یاری

سسی بابا عیالی

اگوں فیر ہے سسی آکھے، رکھیں کیچ بابا مینوں جان دی اے
میں تے پاک جناب دا خواب ڈٹھا، جدے ہتھ وچ ڈور جہان دی اے

عقل مند دانا توں آپ محرم، بڑی صفت اڑیا اوہدی شان دی اے
خالق یار اے بس در کار الوا، سارے پئے آکھن سسی خان دی اے

دیوانہ وار پنوں

نام رب دا لے کے خان پنوں، طرف تھلاں دی قدم اٹھا ٹریا
اوٹھاں والڑے اوٹھ بچائی جاندا، لبھاں شہر تے ہوت وچ آ ٹریا
سسی اڈ کیدے وچ مر گئی اگے، پچھے کیچ مکران دا شاہ ٹریا
جان نکل جاوے پرواہ نا ہیں، خالق یار میاں غصہ کھا ٹریا

فریاد پنوں

ہتھ جوڑ کے تے پنوں خان آکھے، مینوں یار ملا دے یا اللہ
کسے چیز دی لوڑ نئیں گھر تیرے، میرے دکھ مٹا دے یا اللہ
ستے سوں نہ جان نصیب میرے، اک وار جگا دے یا اللہ
اج چل پیا تیرے آسرے تے، بیڑا پار لگا دے یا اللہ
تہی دستاں دی ڈور ہتھ تیرے، ہا اپنے رنگ وکھا دے یا اللہ
عزت دیونا ایں ذلت کول تیرے، پردہ لنگ تے پا دے یا اللہ
جنوں کریں بیدار اگھاتوں اوہدا، اج کرم کما دے یا اللہ
سسی موئی نوں جگا دے یا اللہ، اج حج کرا دے یا اللہ
تیریاں چھڑیاں پھونکاں ای بڑیاں نیں، صرف موہنوں ملا دے یا اللہ
ہور کس دے ہتھ پھیلال اگے، آس توڑ نبھا دے یا اللہ
بس تیریاں بے پرواہیاں نیں، میرا بندہ ملا دے یا اللہ
خالق یار بندہ بھلنہار اے جی، ہوئی بھل بھلا دے یا اللہ

خیال پنوں

میں ہن جی کے جگ تے کی لینا اے، اکو یار سی اوہ وی وسار گیا
نہیں آون دی کوئی امید باقی، جانی الیبیاں کانیاں مار گیا
جام پی کے تھلیں شہادتاں دا، اپنے سر توں بھار اتار گیا
میں وی ہوساں مگر فدا اوہدے، جیہڑا مجھ تے جندڑی وار گیا
جرے دکھ النمبڑے تجھ والتے، پورے کر کے قول اقرار گیا
جان دکھاں دی لوچ پھسا کے تے، سوہنا اپنی عمر سنوار گیا
دیوا بلدا دیکھ کے پروانہ، تن من تھئیں ہو نثار گیا
خالق یار گئے سندیاں اڈ طوطے، تیر لنگ وجود تھئیں پار گیا

پنوں باعیالّی

بابے عیال دے اگے سوال کیتا، کدرے عاشق زار نوں ویکھیا ای
چپہ چپہ صحرا دا لوڑ ریا میں، میرے گلے دے ہار نوں ویکھیا ای
کیہڑی دھرتی وچ سما گیا، روندے بے قرار نوں ویکھیا ای
اکو کلی او میری امید والی، کدرے کھڑے گلزار نوں ویکھیا ای
موسیٰ اتے کوہ طور دیدار کیتا، اوسے نور الانوار نوں ویکھیا ای
امت واسطے جس نے دکھ جرے، اوس سوہنی سرکار نوں ویکھیا ای
کیوں ہو یوں خاموش توں دس مینوں، کدرے یار دے یار نوں ویکھیا ای
خالق یار او واسطہ رب دا ای، نرم نازک پیار نوں ویکھیا ای

عیالی با پنوں

نہ بڈھڑی نہ انجان بی بی، عیال ڈٹھی ہوئی اک سودائی آ میں

کملی پنوں ای پنوں پئی کوک دی سی، کول بیٹھ کے بہوں سمجھائی آ میں
منگے پانی نہیں ملیا دل جانی، پینڈے تھل تھئیں نالے ڈرائی آ میں
میرے وسندیاں روح پرواز ہو گئی، ٹوہیا کڈھ کے آپ دفنائی آ میں
مڑیا رب توں کلی فیر پچھال، اوہدی قبر اتے مٹھی پائی آ میں
خالق یار او لا لنشان اتے، بڑی ریجھ نال قبر بنائی آ میں

عرض پنوں

ہتھ بنھ کھلا پنوں خان یار رہا، نال عاجزی ہن گل اوتھے
تینوں واسطہ سوہنے حبیب دا اے، نام رہبر بابے چل اوتھے
جتھے یار میرا دفنایا ای، کیہڑے رنگ دیو بچ نیں تھل اوتھے
خالق یار او تجھ دیدار کر کے، میں تے ہو جاساں بالکل ول اوتھے

عیالّ بابا

ہتھ پھڑ کے کھونڈی ضعیف بابا، ٹر پیا اے لک لفا کے تے
نہ کوئی طمع نہ زر وصول کیتا، لدی جاوندا اے ڈھو کھا کے تے
ویکھو بڈھڑا جد سنوار رہیا، بھار عاشقاں دا سریں چا کے تے
خالق یار کھلو کے قبر اتے، پیا دس دا ہتھ ودھا کے تے

سسیؒ پنوں پنوں سسیؒ

دساں کی میں ڈگیا پلنگ اتے، کدوں یاد سسی کدوں یاد پنوں
اکو قہر کہرام طوفان دسے، ہوئی شاد سسی ہو یا شاد پنوں

قبر پھٹ گئی تے ہویا دور ہنیرا، او افتاد سسی او افتاد نیوں

ہال ہال بلند پکار ہوئی، ہوئی آزاد سسی ہویا آزاد پنوں

وڈی منزل مقصود حدود ملی، بامراد سسی بامراد پنوں

نیند ردور سرور دی جاہ لبھی، ہوئی آباد سسی ہویا آباد پنوں

لگی ازل دی توڑ نبھا چھڈی، دیؤ داد سسی دیؤ داد پنوں

خالق یار ویکھ حال پکار دا اے، زندہ باد سسی زندہ باد پنوں

عاشق لوگ

علی خان نہیں محل دربار چھڈدے، نوکر نفر غلام وی گھٹ گئے نی

اوہنوں گھوڑے دلیلاں بخت نویں، بھل شربتاں دے مٹھے مٹ گئے نی

گھاٹ پتن تے لاکھی باغ پچھے، یار پچھاں دے پچھاں ای ہٹ گئے نی

تمیاں ہجر جدائیاں پیہہ گیاں، نیناں والڑے نین پلٹ گئے نی

یار یار اتوں جند وار کے تے، تار باطل کفار دی کٹ گئے نی

لگی کن دی توڑ نبھا یاری، گل والڑے گل اتے ڈٹ گئے نی

وخت وچ تڑپے دے عمر لنگی، جاندی وار او پھٹنے پھٹ گئے نی

پنوں قبر اندر سسی صبر اندر، لفظ دوواں جہاناں تھیں کھٹ گئے نی

اک کیچ نوں چھڈ بھنبھور دوجا، دووے ماپیاں دے ساہ چٹ گئے نی

علی خان تے آدم جام تائیں، یوسف وانگراں کھوہ وچ سٹ گئے نی

اسیں پال دے رہے غلام بن کے، سر دے چڑھدیاں ای فنا فٹ گئے نی

خالق یار او عقلاں وچ لا جھنڈے، سبق حق تے سچ دے رٹ گئے نی

سیاہ ہو میری توبہ تے نیک آرزو ہو کے ہر (۱)

حمدِ باری تعالیٰ

ذات پاک تیری حمداں والیا وے، برکت نال تیری حرکت کرنا میں

میری کی مجال کہ دم ماراں، تیرے پیر اتے پیر دھرنا میں

تیرا کوئی وی امر ٹھکراوندا نئیں، تیرے بندیاں وا دم بھرنا میں

خالق یار مسکین نوں بخش دیویں، کلمہ تیرے محبوب دا پڑھنا میں

موسیٰ دا سوال

توں تے چوراں نس قطب بنا دنا ایں، یا سنجیا کر بھیر پونیوں غم

تینوں تیرے محبوب دا واسطہ اے، اپنے آپ تھیں رکھ نہ دور مینوں

اپنا مکھ دکھا تے جھلک لا دے، آوے حد تحقیق وحدت سرور مینوں

موسیٰ وھار نہ میں بے ہوش ہوواں، دسے قدماں وچ کوہ طور مینوں

نہ پل صراط اتے رات آوے، باہنوں پھڑ لنگان حضور مینوں

جدے صدقے صدقہ جہان سارا، صدقے اودا وکھا دے نور مینوں

کسے ہور بھنبھور دی لوڑ ناہیں، لے جا اوس دربار ضرور مینوں

جا کے کراں زیارتاں چین آوے، کیتا اوس دے عشق مجبور مینوں

کول جا کے دل دیاں کھول دساں، متے بخش دے سب قصور مینوں

متے بھاگ مسکین دے جاگ اٹھن، عطا کر دے عقل شعور مینوں

گل راز نیاز دی لبھ جاوے، دسے ہور وی کوئی دستور مینوں

منگن والیا اسطراں منگیا کر، سارے آکھدے رب غفور مینوں

راضی کر یہ سوال حقبول میرا، جدے عشق کیتا چور چور مینوں

تیری اوہدے وسیلے نجات ہووے، جیویں کہے دا اے منظور مینوں

لگے واسطہ پا یا تے فیر پانا، دسے دے عشق وانگ شاہ منصور مینوں

خالق یار میاں یار بار آکھے، سائیاں یار لا دئیں پہلے نور مینوں

رباعیات

تیرا پہونچ سلام دعا گیا ، والیس میرا وی تینوں سلام ہووے
اللہ پاک تینوں خوش باش رکھے اچا ہر دم تیرا مقام ہووے
اج کیتا ای یاد تے بسم اللہ ، بنت اسیطراں صبح شام ہووے
خالق یار دا دل تے چاہوندا اے ، شالہ تیرے نصیباں وچ آرام ہووے

شہوں گئی کپا والا نار کے تے ، اوناں وہلیاں نوں پئی تاونی آں
مڑ کے وقت وصال دا نئیں آیا ، اچے ٹبیاں اتے کرلاونی آں
میر سجناں تے میرے بیلیا وے ، تیرے باہجھ پئی مر مر جاونی آں
خالق یار قصور جو کر بیٹھی ، ہتھ بنھ بنھ کے بخشاونی آں

ساری دنیا توں بندہ ہاں گندا ، گند ھاڑ دے کے لیئں بچا سائیاں
بس جی رہیا تیری آس اتے ، نئیں ہور کوئی میری پناہ سائیاں
بیڑی بنھے غریب دی لا دیویں ، آپ بن کے ناخدا سائیاں
منگن در اتے خالق یار آیا ، خیر فضل تے کرم دا پا سائیاں

معافی پیا گناہواں دی منگیا واں ، میرے یا مولا دو جہان والے
جان بجھ کے تے جہیڑے ہو گئے نیں ، پاویں بالکل نئیں بخشوان والے
غفور الرحیم اے نام تیرا ، سانوں دسیا عرش اتے جان والے
خالق یار پیا توبہ تاب کردا ، یاد کر کر دن میزان والے

میرے یا مولا دو جہان والے ، ساڈیاں دشمناں نوں برباد کر دے
ساڈیاں ساریاں مشکلاں دور ہوون ، غمگین دلاں نوں شاد کر دے
بے گھر جہیڑے مسلمان ہوئے ، صدقہ سوہنے محبوب دا آباد کر دے
خالق یار کشمیریاں بھائیاں نوں ، پھڑ کے ہندو گرفت کھلیں آزاد کر دے

پیر پیر تے غلطیاں کیتیاں نیں ، بندہ بچ کے تے گنہگار آں میں
نئیں مالکاں تک تکمیل پائی ، شتر پھر دا بے مہار آں میں

یا مالکا خالقا سب دیا ، آیا در اتے سیہ کار آں میں
خالق یار مسکین نوں بخش دیویں ، ایہو عرض کردا بار بار آں میں

جدھر تکناواں دسے ماہی مینوں ، جدھر کند کراں گنہگار ہوواں
یاد ماہی اندر غوطے کھاوناواں ، دم دم پیا جان نثار ہوواں
صاحبا کرم دی نظر ضرور کرنا ، بیڑی سنے نہ ادھ وشکار ہوواں
جھنڈے نبی ص تھلے ملے جاہ مینوں ، خالق یار وے یار دا یار ہوواں

تینوں تیرے محبوب دا واسطہ اے ، کر فضل و کرم لاچار اتے
دکھ درد مصیبتاں دور ہوون ، تنگی رہوے نہ کسے بیمار اتے
معافی دے گناہواں دی منگناواں ، کاتب میرے گناہواں دے مار اتے
مار ہجر فراق دی سہہ لاں دا ، آؤن دے پاویں خالق یار اتے

بے قدر دے نال لا کے تے ، اساں اپنا آپ تباہ کیتا
اسیں جان تھیں جان دے رہے نیڑے ، اینہاں اینہاں وی نئیں حیا کیتا
سانوں کسے دے اتے افسوس نائیں ، جو کیتا اے او خدا کیتا
خالق یار نوں سوہنیاں دے معافی ، جے تے بھل قصور گناہ کیتا

بخشنہار غفار جبار ایں توں ، گنہگار بدکار سیہ کار آں میں
تیرے در تے سر سجود ہویا ، پیا روندا زار و قطار آں میں
ساری عمر گزاری وچ ناز نخرے ، توبہ کردا استغفار آں میں
خالق یار مسکین نوں بخش دیویں ، ایہو عرض کردا بار بار آں میں

بندہ بہوں خطا دا پتلا واں ، مینوں نئیں معلوم کی چنگ میرا
اندر بھریا گند کدورتاں دا ، باہر چمکاں مار دا رنگ میرا
ایمان اوناں دے میں نقصان کیتے ، جنہاں دے نال سی سنگ میرا
خالق یار بڑا گنہگار آں میں ، میرے یا مولا رکھ لیئں ننگ میرا

توبہ توبہ گناہ نئیں کرن لگا ، جہیڑے ہو گئے نیں بخشیں یار ربا
تیرے در تے عرضاں کر رہیا ، ہنجو سٹ رہیا بھر بھرا ربا

بیڑا اے شوہ دریا وچ کھائے ڈھوے، بنے مجھ غریب دا لا ربا
تینوں پنجاں تے باراں دا واسطہ اے، خالق یار تے کرم کما ربا
اُج جاناں اے معافیاں لے کے تے، سنیں تے وچہ قدماں مرجاں دا میں
بھل بھل کے ہو گئی جی صدقے، کی آپ دا یاد کراں دا میں
کسیں سخی او سخیاں دی آقا، خود نو کراں سخیاں دے نال دا میں
خالق یار دی آہس ہو گئی پوری، تے گیت پیا پریت دے گاں دا میں
نئیں ویں ہاں مانگت کسے چیز داواں، حصے نال دے الفت پیار منگناں
منگناں نال محبت بلا ناغہ، دے سرٹیاں تے فیر [redacted] دیدار منگناں
منگناں جو جوا او کول تیرے، اکوار نئیں کئی کئی وار منگناں
خالق یار مسکین نوں دے وی دے، یا سخیا او بار بار منگناں
بس میریاں ایہہ دعاواں نیں، مولا ساریاں نوں کامران کرے
خیریں جاوے تے پاوے مراد اپنی، باہجہ کھاوے نہ مشکلاں آسان کرے
صدقے حضور پر نور دے من لوے، اچے رتبے دی عالی شان کرے
جیویں ایتھے آں نال خالق یار میاں، اویں کٹھیاں اوس میدان کرے
میرے یا مولا دو جہان والے، ایس چمن وچ سدا بہار رہوے
ٹھیک ٹھاک رکھیں ایہدے مالیاں نوں، قائم دائم تا حشر دھیار رہوے
رند پیوند جان مہ چلدی رہے، الفت ساقیاں وچ پیار رہوے
رہوے ساریاں دا شوق ذوق زندہ، شعر پیا تکمدا خالق یار رہوے
پیلے ٹھیلی نئیں جو پیلی وے کراں سودے، شیخ چلی دے میں وی قیاس تے آں
رمزاں والڑے گجیاں جان دے نیں، گل عام تائیں نکتے خاص تے آں
ایہہ دماغ نیں عشق دے، پیا حق تے سچ دے راستے آں
بخشش لے دی سچی سرکار مینوں، خالق یار جیہڑا ایسے آس تے آں
الیوا آس اک خاص اے یا مولا، پوری ہووے نہ رہوے وشکار میری
دن حشر دے اٹھاں تے پڑھاں کلمہ، صاف چلدی رہوے گفتار میری

جھنڈے نبی تھلے لبھے جاہ مینوں، عرض سن لے سوہنی سرکار میری
خالق یار پاویں گنہگار آں میں، بیڑی حشر نوں لگ جائے پار میری
اُج کھلاواں تیرے دربار اندر، ہو کے دنیا تھکیں اوازار آیا
روز جگ وچ کیتی فکاں تیری، تیرے امر میں سب وسار آیا
صاف من ناواں انکار وی نئیں، اسود دے حرص تے ہوس دے مار آیا
بخش لیں تے تیریاں نیکیاں نیں، خالق یار بندہ گنہگار آیا
ربا میریا اج تھکیں بس میری، توبہ توبہ گناہ نئیں کرن لگا
مینوں کیتیاں دی دے سر معافی، کچی مٹی تے پیر نئیں دھرن لگا
کالے کمبل والے دا واسطہ ای، اگ دوزخاں دی کولوں ڈرن لگا
کلمہ طیبہ رہوے زبان اتے، خالق یار منیر جدوں مرن لگا
ربا میریا غماں نیں گھیر یا اے، بندہ حد تھکیں دھدھ کے تنگ تیرا
کوئی دس حیلہ ہو یا رنگ پیلا، نئیں تے چلیا اڈ پتنگ تیرا
وقت سخت گرخت ہو گئے سارے، دھکے کھاوندا پھرے ملنگ تیرا
خالق یار تے کرم سرکار ہووے، فضل رحمتاں دا رہیا منگ تیرا
میں بس کھلا نئیں کوئی وس میرے، تیرے وچ دربار پیار یا میں
نہ کجھ کیتا تے نہ کجھ کتریا اے، دم خودی دا ہر دم مار یا میں
میرا تے وی رحمت دی پاکی، ساری عمر نئیں کجھ سنوار یا میں
خالق یار نوں کردے معاف آقا، توں جتیا تے بازی ہار یا میں
خیر تساں نیں سکھ تے چھپیا نئیں، میر ہیلو وے کی حال اے جی
او دن پیا یاد آوندا اے، کیتا جس دن پاک جمال اے جی
چلو میری وفا اک پل لیناں، دولت مال نہ کول روال اے جی
خالق یار دا سمجھ کے عظیم تحفہ، ہر دم رکھنا نیک خیال اے جی
اج میں امتحان کی دلوانا اے، ربا نئیں تے کجھ نئیں یاد کیتا
نئیں سی کدے کتاب نوں کھولیا میں، اپنا آپ ای میں برباد کیتا

نظر کریں تے نظر نہ لگدی اے، میں کجھ نئیں سب کجھ توں آقا
اک فضل تے کرم دا پا نوٹڑا، خالی نے کیتے آیا موہنوں آقا
ایڑی چوٹی دا زور لگا کے تے، کڈھ سٹیا ظالماں دھوں آقا
خالق یار نئیں جھلدا کوئی پاسہ، تیری مل کے بیٹھا بوہوں آقا

جنہاں تک تے دم نے دم اندر، دم تیرا ای سوہنیاں بھراں دا میں
دکھ درد تکلیف تے بھکھ تنگی، تیری راہ اندر پیا جراں دا میں
الوا آرزو الوا خواہش میری، تیرے قدماں دے وچ مراں دا میں
خالق یار ہو گئے اقرار پکے، جیویں توں آکھیں الویں کراں دا میں

بھُہ بھل کے جے خطا ہوئی، بخش دے توں میریا سائیاں وے
بخشنہار غفار اے نام تیرا، گلاں تیرے تقیں نئیں چھپائیاں وے
اپنے نور دے نال بھرپور کر دے، خالی نے کیتے جھولی آئیاں دے
خالق یار غریبی ہوں عاجز، تینوں سجدیاں سب وڈیائیاں دے

ویلا گیا تے ہن تصور آیا، مصور بن کھچ لیندوں تصویر میری
جلوئی یار دی دید نئیں کرن ہوندی، کوہ طور وچار کجھ نظیر میری
شمع اتوں پروانیہ باز آجا، الویں کر نہ جند دلگیر میری
خالق یار تے کرم سرکار ہووے، معاف کر دیو بھل تقصیر میری

ذائقہ موت والا سب نیں چکھنا اے، پاویں بادشاہ کوئی فقیر ہووے
پاویں ستوئیں کوٹھڑی وچ روّے، پاویں آزاد تے پاویں اسیر ہووے
پاویں بچہ تے پاویں جوان ہووے، پاویں خاص بڈھامیاں پیر ہووے
خالق یار دعا ایہ منگیا کر، مریاں یار دی اگے تصویر ہووے

توں منزل توں مراد میری، آرزو کوئی دل دی ہور نائیں
جیویں دل ای سوہنیاں رہو راضی، تیرے اگے کوئی چلدا زور نائیں
تیرے شہر مکران دی خیر ہووے، میں وی وسنا شہر بھنبھور نائیں
خالق یار سنگی بامراد ہوندے، جنہاں ماریا دلیدا چور نائیں

کوڑ کیتیاں سوڑ نہ مک دی اے، تیری لوڑ تے تیرے پیار دی اے
تیری نظر سرکار اک رحمتاں دی، ڈبی ہوئی بیڑی پچھ تار دی اے
آس رکھناواں الیس لائق نائیں، بانہہ پھڑ لے آپ لاچار دی اے
خالق یار دی لنگ گئی عمر الویں، کوک سن وکی لے دکھیار دی اے

نوشو پر سچیار دے، تویں نوشہرے ڈیرے
ہر دم ہواواں تازیاں چلن کجیوں سویرے
ٹبے ریت دلیس وسایا، ہو کے وکھیں نیڑے
خالق یار جے کرم کماون، کم بن جاون میرے

نوشو پر سچیار دے، دم دم گاون گاواں
سسی وانگر ٹھاکن لوکی، ہج نج نوشہرے جاواں
کعبے وانگ دریاں مینوں، پیر اپنے دیاں ٹھاواں
خالق یار اجان وی جاوے، تے اپنی گل وسیاواں

صدقے سوہنے دے نام سوہنے توں، چم چم اکھیاں نوں لاواں
بھولا بھالا بن کبوتر، شہر اودے دل جا والے
کیھڑے کر کے تیلے تیلے، گھونسلا جا بناواں
خالق یار فیر بہہ کے وچ قدماں، بخشیاں کل خطاواں

سائیں تیری توں مالک میرا، توں ای میرا والی
آئی آں منگدی گلی گلی لنگدی، در تیرے تے وانگ سوالی
کریں تے کرم سوہنیاں، چک پردہ دے وکھالی
خالق یار میں اوگنہار، ماڑیاں بخشتاں والی

نکلوں موہنوں ہنیری جھلی، در تیرے تے آیا
تیرے فضل کرم دا باہجوں، کوئی نئیں سر تے سایہ
سنگی ساتھی تنگی اندر، چھڈ گئے موہنوں پرتایا
خالق یار نے توبہ کیتی، ہتھ بنھ واسطہ پایا

کھلے نیں ویہڑے
تے موہنوں ہنیرے
کھلے نیں جھیڑے
شک نیں کنیڑے

باز نہ آواں
دل نہ ٹھاواں
خاک شفاواں
عاشق تاواں
ورد لکاواں
پرت نہ آواں
خوب سجاواں
میں پیا بخشاواں

نہ کل خالی
نہ کل خالی
نہ کل خالی
نہ کل خالی

بہوں گھبرایا
ہور لکایا
ظلم کمایا
بخش خدایا

قسم خدا دی جھوٹ نہ بولاں، میرا دل نئیں کردا جاواں
جیویں کیویں وی لنگ گیا چنگا، وقت ایہ وچ بھراواں
ہن تے جاندی واری مینوں، خوشیاں تے نال چاہیواں
خالق یار لاڈو لاڈی، میں کردا رہیا خطاواں
اسیں آں تیرے بالکے، لینے آں تیرا نام
ساڈیاں آساں پوریاں، جلدی جلدی کام
دم دم تینوں آکھیئے، کر کر ملکھ سلام
خالق یار وی اوناں وچوں، آکھن جو سر عام

چھڈ کے تھاواں
تے آشناواں
دیؤ دعاواں
معافیاں چاہواں
صبح تے شام
تے ہون تمام
لے رکھ غلام
پلا دے جام

عرضی

مومر مر کے عرض اک کرناواں، مولا سنیں ناموس نئیں نگ رہیا مو
بے بہا بندہ وچوں ہاں گندہ، ساری عمر میں پیوند اکھنگ رہیا
جوبے چیر ساں نئیں شراب چھڈی، میرے پلے نئیں گوئی وی چنگ رہیا
لچا پاپی بدمعاش بن گیا اُچا، کردا دین خلاف میں جھنگ رہیا
ڈاکے مار چیار تے چیڑھ کے وی، گل من میرا انگ انگ رہیا
نئیں کسے نوں وی ساہ لین دتا، تیرے بندیاں نوں کردا تنگ رہیا
موچھاں وٹ تے داڑھی میں چٹ کیتی، بنیاں دنیا وچ ملنگ رہیا
جدھر جدھر جوانی دیو رچ گیا، پاندا نال حماقتاں گنگ رہیا مو
پھڑ پھڑ ستایا لے مومناں نوں، نالے لا ہندا غریباں دے لنگ رہیا
کوئی کم جہان دا چھڈیا نئیں، ہن وچ بڑھاپے دے کھنگ رہیا
کھول وسیا لے تینوں حال سارا، نالے بھر بھر کے کنب رہیا
بال بال بچا لئیں توں آقا، ہتھ بنھ کے معافیاں منگ رہیا
وچ غفلتاں ہو گئی بے ادبی، تیرے سامنے ترطف تنگ رہیا
تیرے نئیں بناں کوئی ہور پاسہ، بڑا لوڑ آیا نئیں کوئی سنگ رہیا
آپ رنگ وچ اپنے رنگ مینوں، نئیں کوئی بدرنگ دا رنگ رہیا
خالق یار دے کم سنوار وی دے، دن بدن او ہو کر رنگ رہیا

میرا پتہ

اعلیٰ وستی بھاگووال دی، جیتھے میرا اے واس
ڈھار ٹیوالوں شمال اے، ہے ڈاک خانہ وی خاص
عیشاں خوشیاں مولا دتیاں، نئیں رہواں اداس
خالق یار نوں جانن لوکی، رہن جو آس پاس
بھاگووال دی چیڑھدی گٹھے، خاص اے ڈاکخانہ
کرڑیانوال نواں بنیاں، جلالپور کھبل نہ جانا
سادم سادی زندگی گزاراں، نئیں کوئی شہنشاہانہ
خالق یار کدے دو چار، کدے پڑھے پنجگانہ
بھاگووال نوں دنیا عام جانے، مسجد ہے وشکار
پنجے وقت اذان ہووے، سوہنا خدا دا گاہر
امام اعلیٰ نمازی اعلیٰ، پڑھن استغفار
الکدو نت حافظ حاضر، تے ملاں دو تین چار
سادم سادی زندگی گزاراں، پھراں نہ دلگیر
وڈا بھائی عنایت علی، نکا اوہدوں نذیر
پنڈ میرا اے بھاگووال اے، لگے بے نظیر
خالق یار مینوں لوکی آکھن، اصلی نام منیر
قوم جٹ مذہب اسلام، بھاگووال دا اسہرا
ذوالفقار دے گی ہتی وچوں، ولیا چار چوفیرا
باپ نوں پیراں دتہ آکھن، اللہ دتہ وڈ دیرا
خالق یار نوں ملنا ہووے، تے پچھ لئیں آن کے میرا

تے فسٹ کلاس
پر کنوں اخلاص
ایہ اناس
عام و خاص
سکول درمیانہ
پرانا تھانہ
میرا گھرانہ
نماز روزانہ
تے سرخ مینار
تے بے شمار
تے اندر باہر
جی خالق یار
تے سدھا تیر
تے سائیں جیر
معصوم شاہ پیر
بھائی البشیر
سانولا چہرا
کھلا ویہڑا
چاچا شتیرا
چیڑھدے ڈیرا

٦۔ بھاگووال وچ سادم سادے، تن چار بھین بھائی
باپ نوں مولا بہشت وکھائے، نہ گیا اودل پڑھائی
ہوش سنبھالیاں جوش نئیں آیا، نہ جوانی آئی
خالق یار حیاتی اندر، نئیں کیتی خاص لڑائی
٧۔ ملک نائیں کھوکھر نائیں، وڑائچ ذات اے میری
آمنے سامنے بوہے سارے، وشکار ویڑے دے بیری
ہر اک دی گل میں من دا، کدے نئیں لائی دیری
خالق یار خاموش رہندا، نئیں کردا ہیری پھیری
٨۔ بھاگووال دے آئے دوالے، ڈنگ پھر ٹنگے راہ
جدوں دی اشتمال ہوئی، ہر کوئی رہیا اے تاہ
شام لاٹ ساری ہے نکاری، نئیں کوئی کردا داہ
خالق یار توں کڈھ اشتہار، راکھا اے تیرا خدا
٩۔ نام ربدے سب دعا منگو، شیشہ ٹٹے نہ فسکلاس میرا مو
بھاگووال کلاں نوں رنگ لگن عالی شان گھراں وچ واس میرا
عزت آبرو کردے لوک سارے، دل ہویا نیئں کدے اداس میرا
خالق یار پیار دے نال آکھن، ناں محمد منیر اے خاص میرا

تے اکلی مائی
تے کرے وہائی
نہ اکھ وٹائی
قسم خبرے پائی
مڈھوں جھیڑی
کاٹھی چھیڑی
کوئی آکھے ہیڑی
بھوں اے دلیری
تے پیہ گیا چاہ
تے بے بہا
پیا او تھکے جا
او بے پرواہ

شاعری دا منڈھ

اعلیٰ وستی بھاگووال دی، جتھے میں ڈیرے لائے
ایہہ دنیا سب استاد اے میری، کئی آمنے سامنے آئے
جرم ہوندیاں چڑھ گئے بھرم اتے، کجھ رب وی کرم کمائے
خالق یار آدس کھاں ذرا، کنج توں شعر بنائے

تے ساہ پرائے
پئے درشن پائے
تے آندا جائے
تے کس دی راہے

سن ستّر دا واقعہ اے، جدوں شعراں ول میرا دھیان آیا
یارو گل وی کجھ عجیب ای اے، سر تے بارھویں دا امتحان آیا
گفتگو شبیر تے میں چھیڑی، میٹس ہوراں دا وچ بیان آیا
میٹس ہوری وائی قافیے جوڑدے نی، میرا منّنے وچ نہ ایمان آیا
میں گیا شبیر نوں نال لیا، اک دن جان دا مینوں گمان آیا
شبیر آکھیا چلو جی بسم اللہ، آئے راہے وچ اک مکان آیا
بوہا وڑدیاں اساں سلام کہیا، بابے سمجھیا کوئی مہمان آیا
کاپی ویکھ کے آندے نیں کون اے توں، میں آکھیا شعر لکھان آیا
بابے کڈھ وکھائی بڈھیری کاپی، مینوں کھڑک گئی اے گملوں لان آیا
ٹٹی پھٹی سی او بیاض ستّی، مینوں پڑھدیاں سال اطمینان آیا
دھڑا دھڑ میں پھڑ کے لکھ ستی، آکھن نقل تے ناہیوں نال لان آیا
میں آکھیا ایہی تے گل نائیں، صرف آپ دی شہرت وھدھان آیا
آندے نیں بس کر جنی وی لکھ لئی آ، میں کاہر ول ہو روان آیا
ایسے طراں فیر اگلے دن یارو، میں بابے نوں فیر آزمان آیا
کاپی پچھی تے آندے نیں او سمجھا لے، راجے ہوراں کول پریشان آیا
راجہ لبھیا نہ دبیا پیر بچھاں، آوندیاں کجھ رباعیاں میں چھان آیا
اوددوں قدرتی ماہ محرم دا سی، مسلماناں نوں جھیڑا جگان آیا
کربل دی ہر کوئی گل کرے، میرے دل دیو وچ طوفان آیا
قصہ پڑھدیاں کربلا والا، مینوں پتہ نئیں کون سمجھان آیا
ایویں قدرتوں چل گئی قلم میری، پہلی سطر وچ واہ سبحان آیا
حمدِ خدا تے صفت مصطفیٰ دی، اج لکھیتی جیوں وچ قرآن آیا
لکھیا عشق نیں شوق تے ذوق میرا، میں نکل کے وچہ میدان آیا

میرا اپنا آپ نہ رہیا اپنا، اوہدی کسے تے کر قربان آیا
میرا دل وی کڈھ لیا کسے، جنہوں ویکھیا اتے زبان آیا
اج اپنے آپ نوں بھل گیا، جیویں نیئیں میں وچ جہان آیا
تیرے ترلے تے اوہدے پرچھے، کجھ چر دے بعد امان آیا
جنے ویکھیا لیا تراہ مینوں، میں اگوں نیئیں گل لوان آیا
خودی اڈی زبان (وجود) وکھوں بن گدی، جیویں طور نوں نور اڈان آیا
مینوں چال تے ڈھال کنگال کیتا، دل میرا وی بن سلطان آیا
جی جی میں کرنا سب اگے، کدے ویکھیا ای ایسا جوان آیا
میرے وہار نہ کسیدا حال ہووے، غوطے وچ دریا میں کھان آیا
میری ویکھی جے کرے برائی ہوندی، جے میں نیکیاں میئیں کمان آیا
میری عاجزی لتاں دے سامنے وی، نیئیں میں کسیدا دل دکھان آیا
جیہڑی میں آناں واں ٹھیک آناں، نیئیں کوئی ریت دے پل بنان آیا
لعنت اللہ علی الکاذبین، سچے رب دا سچ فرمان آیا
خالق یار نوں امر سرکار دا اے، اپنا لوہیا تے نیئیں منان آیا

ترمیم ونظر ثانی

ترمیم اور نظر ثانی کے بعد میں قارئین کو یقین دلاتا ہوں کہ اس کتاب کے تمام اشعار کا وزن، قافیے اور ردیف کا خاص الخاص خیال رکھا گیا ہے۔

امید ہے کہ دلچسپی رکھنے والے حضرات اسے بغور پڑھ کر استفادہ حاصل کریں گے اور لطف اندوز ہوں گے۔

صوفی نذیر احمد (بھاگووال کلاں)

قلم پھڑ کے پڑھ کے بسم اللہ، پہلاں رب دی حمد و ثناء کرناں
جنے ایس تھاں مینوں پہنچا دتا، شکر لکھ کروڑ ادا کرناں
فیر حضور پرنور دے عشق اندر، اپنے آپ نوں میاں فناہ کرناں
نال شوق پیار اصحاباں دی، نالے پیروی نالے اتباع کرناں
لجپال کمال حسین صابر، یادگار نامہ کربلا کرناں
یا غوث میراں بغداد والے، بے لوث بے خوف نگاہ کرناں
حامی دین اسلام دے سب مومن، روشن اوناں دا نام ہر جا کرناں
پڑھ فاتحہ تے قل ھو واللہ، قصور مند دے دور گناہ کرناں
سکھ میرے استاد نوں یار ربا، دئیں واسطہ حبیب مصطفیٰ کرناں
میرے نال جنہاں ودھ وَدھ پیار کیتے، وَدھ دنیا تکیں اوہدا اچا کرناں
نذر حسین استاد نے چین میرے، احترام اوناں دا وی بے بہا کرناں
جنہاں میرا کلام پسند کیتا، سلام قدمیں سیس جھکا کرناں
جلالپور اندر حاجی محمد یوسف، رائے دتی نئیں تے اکتفا کرناں
ٹھیک ٹھاک اوناں نوں اللہ پاک رکھے، دھوکہ سیکھیا نئیں نئیں داہ کرناں
رہن درس دیندے قاری محمد یوسف، اوناں پڑھیا دنیا دا پاء کرناں
صاف صاف اوناں میرے اوصاف دسے، کدوں کوئوں پیا گل وَدھا کرناں
دم دم جیون ہمدم میرے، روز جنہاں دے نال نبھاہ کرناں
شان میرے عزیز وی پان اچی، تیرے بوہے دے اتے صدا کرناں
اظہر قمر فاروق عباس ہوری، حل مشکلاں مشکل کشا کرناں
ہووے دور تنگی نعمت مونہوں منگی، کامیاب ہوون صاف راہ کرناں
نقطہ چین جو مہین باریک بہندے، اگے اوناں دے وی التجا کرناں
پڑھن ایس کتاب نوں نہ سڑن، پھڑن غلطی دور خطا کرناں
شوقوں ایس کتاب نوں لکھ کے تے، پوری قوم دی پیا اصلاح کرناں
مولا بخش دیویں سارے مومناں نوں، خالق یار مسکین دعا کرناں

خوش خبری

پیار والیاں نوں خالق یار دیاں ایہہ کتاباں لبھ سکدیاں نیں

1. گلزار منیر
2. معرفت دا سمندر
3. نصیحتاں دی پنڈ تے قیمتی لعل
4. حضرت عشق و حسن دیاں عظمتاں
5. ظلم دی قید
6. غماں دی کوٹھڑی
7. گلاں دی گتھلی
8. جھوک امام حضرت حسین علیہ السلام
9. میری توبہ تے نیک آرزو
10. قصہ اکبر علی آف نوراسند یالہ
11. قصہ عنایت اللہ آف وزید
12. قصہ نذیر احمد ہاشمی
13. قصہ محمد الیاس آف پیجوکی
14. قصہ النصر محمود آف رسول پور
15. قصہ تن بھرا آف ٹانڈہ موٹا
16. قصہ چوہدری مشتاق احمد آف رشادیوال
17. قصہ محمد یوسف حج آف ہرداس پور
18. تعزیت نامہ استاد محترم چوہدری عنایت علی قصور مند آف کسوکی